

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 89. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Szombat, 1936. április 18.

A Dardanellák

Az angol kormány, mint London jelenti, tegnap válaszolt a török kormányra arra a jegyzékére, amelyben bejelenti a Dardanellák megerősítésére vonatkozó igényét. Az angol válasz kifejezésre juttatta a kormányra azt a meggyőződését, hogy a török kormány kívánságainak teljesítésekor betartja a nemzetközi kötelezettségeket és nem kíván olyan lépéseket tenni, amelyek ellentétben állnának a nemzetközi szerződésekkel és a nemzetközi jogrenddel. Anglia kész hozzájárulni a török kormány kívánságainak teljesítéséhez, amennyiben a többi hatalmak is hozzájárulnak a török kormány óhajának a megvalósításához. Hangsúlyozza az angol jegyzék, hogy ez a válasz nem tekinthető véglegesnek, az angol kormány végleges választát majd csak azután juttatja el a török kormányhoz, miután ismertté vált előtte a dominiumok véleménye is.

A Havas-iroda közli isztambuli jelentés alapján, hogy a török kormány 15-én Atatürk és Fedzi pasa jelenlétében minisztertanácsot tartott, amelyen elhatározták, hogy katonailag megszállják a Boszporusz és a Dardanellák övezetét. A török hadsereg 16-ikán este már be is vonult a szorosok hadmentesített zónájába.

A spanyol zavar

Napról-napra a spanyolországi új helyzet egyre zavarosabb. A szerdai zavargások alkalmával megölt Ios Reyer gárdahadnagy temetése alkalmával tegnap délután újabb zavargások történtek ki. Több tüntető a gyászmenetre lövéseket adott le, amit a rendőrök viszonzottak. A lövöldözés alkalmával három ember életét veszítette és igen sokan megsebesültek. A halottak között van Primo de Rivera volt spanyol diktátor fivére is. Az összeütközés híre igen nagy izgalmat keltett a képviselőház folyosóján. Prieto volt szociálista miniszter több szociálista képviselő társaságában felkereste Azana miniszterelnököt és tiltakozását jelentette be a történet ellen. Egyébként a képviselőház tegnap befejezte a kormányprogram feletti vitáját és a vita után elrendelt szavazás eredményeképpen a képviselőház 195 szavazattal 78 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak. A szavazás után Azana miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány meg fogja védeni a köztársaságot mostani alkotmányával és nem engedi át helyét más kormánynak.

A zavaros helyzetre való tekintettel Azana miniszterelnök a késő éjszaka minisztertanácsra hívta össze a kormány tagjait. A minisztertanács első intézkedése az volt, hogy a beteg Salvador belügyminiszter helyett Kuroga Cazares munkügyi minisztert bízták meg átmenetileg a belügyminiszteri teendők ellátásával.

A minisztertanács elhatározta, hogy az egész országban törvényellenesnek minősíti a fascista és a hasonló szervezeteket. A spanyolországi politikai harcok pusztításairól és áldozatairól most készült el az első statisztika. A választások óta az országban 86 templomot égettek fel a baloldali elemek. A véres zavargások során 72 embert öltek meg és több mint 300 sebesültet számoltak össze.

Meghiusította a négus a genfi béketárgyalásokat

Ausztrália kezdeményezésére engedékenységre szólította fel a népszövetségi bizottság Abessziniát — Hétfőn dönt a Tanács a továbbiakról
Olasz bombavetőket Addis-Abeba felett

GENFBŐL jelentik: Az olasz—abesszin viszály ügyében ma délelőtt döntő fordulat állott be. A Népszövetség, amely eddig kitartott Abesszinia területi sérthetlenségnek elve mellett, ma délelőtt felszólította Abessziniát, hogy tanúsítson engedékenyebb magatartást az olasz területi követelésekkel szemben, mert a Népszövetségnek most már számolni kell az adott helyzettel. A Népszövetség politikájának ezt a nagyjelentőségű fordulatát az idézte elő, hogy az angol világbirodalom politikai egységfrontja megingott és Ausztrália szembe helyezkedett a hivatalos londoni politikával.

Ausztrália váratlan bejelentése

BRUCE ausztráliai külügyminiszter ugyanis ma reggel váratlanul azzal az indítvánnyal állott elő, hogy haladék nélkül szólítsák fel Abessziniát a Keletafrikában előállott tényleges helyzet elismerésére, mert más úton nem lehet rendezni a viszályt. Bruce javaslatához azonnali csatlakozott Paul BONCOUR francia állam-miniszter, valamint a 13-as bizottság több tagja is.

Ezek után MADARIAGA délben magához kérte az abesszin megbízottakat és közölte velük, hogy a 13-as bizottság több tagjának véleménye szerint elkerülhetetlennek látszik az abesszin kormány eddigi álláspontjának megváltoztatása. Felszólította

az abesszin megbízottakat, hogy vegyék rá kormányukat, hogy tanúsítson nagyobb engedékenységet az olasz követelésekkel szemben és vegyék számításba azt is, hogy most már a tényleges helyzeten nem lehet változtatni. Madariaga nagy nyomatékkal hangsúlyozta, hogy a 13-as bizottság csak az esetben tudja folytatni munkáját, ha ezen az alapon sikerül valami megoldás lehetőségét találni. Az abesszin delegátusok nagy megdöbbenéssel hallgatták végig Madariaga közléseit és egyelőre nem adtak választ az indítványokra. Népszövetségi körökben azonban kizártnak tartják, hogy Addis Abeba elfogadja ezt a helyzetet.

„Az egyik fél hibájából...”

A délelőtti folyamán sorozatos tanácskozások folytak és főleg azt akarták tisztázni, hogy

milyen módon lehetne enyhíteni a viszály ügyében a feszültséget.

Paul Boncour francia állam-miniszter előbb Eden angol külügyminiszterrel tárgyalt, az-

alább ideiglenesen, a tárgyalások tartamára, szüntessék be az előnyomulást. Aloisi azt válaszolta az előterjesztésre, hogy ebben a kérdésben előbb érintkezésbe kell lépnie kormányával.

A délelőtti órákban különben Madariaga és Avenol hosszasan értekeztek Volde Mariam abesszin megbízottal is. Közölték vele az olasz delegációval folytatott és a 13-as bizottság tegnapi ülésén ismertetett tárgyalások eredményét. Az abesszin megbízott fenntartotta magának a jogot, hogy a hallottakat kormánya számára továbbítja.

A „Reuter”-ügynökség jelentése szerint az abesszin delegáció részéről kijelentették, hogy az olasz módosított javaslatban nincsen egyetlen olyan feltétel sem, amelynek alapján a béketárgyalásokat megkezdhetnék. Ezek után a közvetlen olasz—abesszin tárgyalások meghiúsultnak tekinthetők.

A 13-as bizottság ezután délben újabb titkos ülést tartott, amelyen Madariaga elnök bejelentette, hogy a bizottság béketervet az abesszinek teljes egészében visszautasították. Az ülésen ezután megállapították, hogy a bizottság megbízatása megszűnt, tekintve, hogy az olasz—abesszin békekísérletek az egyik fél hibájából megfeneklettek. A bizottság megbízta Madariaga elnököt, hogy erről jelentést dolgozzon ki. Ez a bizottság szombat délelőtti ülése előkerül. A bizottság a jelentést, a hétfőre össze-

VOLDE MARIAM
genfi abesszin ügyvivő

után felkereste Aloisi báró olasz főmegbízottat, akinek azt javasolta, hogy az olasz hadsereg a mostani tárgyalások alkalmából leg-

Dohányosok kedvence a NIVEA

mert az édeskés fogpaszta hatása nem kielégítő. Nekik az erősen illatos és frissítő NIVEA fogpaszta kell. Ez eltünteti igazán a kellemetlen dohányos szájszagot és biztos üdítő hatása van.

NIVEA

FOGPASZTA

szehivandó népszövetségi tanács ülése elé terjeszti.

A délelőtti órákban különben ülést tartott a 13-as bizottság jogügyi albizottsága is, amely azt az olasz panaszt tárgyalta, hogy az abesz-zinek kineznek a hadifoglyokat és sebesülteket és hogy a harcok során dum-dum lövegeket használtak. Letárgyalták ezután az abesz-zinek panaszát is, amely a nyílt városok légi bombázásáról és a mérges gázok használatáról szól.

Rómából jelentik: A mai hivatalos je-

Tegnap délelőtt egyébként két olasz bombavető gép repült el a főváros felett és kis magasságból röpiratokat szórtak le. A repülőgépek megjelenése most már nem okozott pánikot, mert a bennszülöttek ugylátszik tudomást szereztek arról, hogy a fővárost nem fogják bombázni.

lentés közli, hogy Dessieben tovább folynak a berendezési munkálatok. A gallák és a környéken lakó törzsfőnökök sorra behódoltak a parancsnokságokon. A déli harctéren megélenkülték az előrsi csatározások.

Asmarai jelentés szerint Birolí tábora, Dessie elfoglalója, használatba vette azt a pompás gépkocsit, amelyet Kvoramában zsákmányoltak az olasz csapatok és amely a négusé volt. Itt írjuk meg, hogy a „Serdini” nevű olasz gőzös tegnap Massuából jövet, Kairóba érkezett. A hajón 2400 olasz katonát szállítanak haza.

Lepecsételték a sinaia-i kaszinó helyiségeit

Pop Valer: Azok az urak, akik nem hajlandók alkalmazkodni a törvény intézkedéseire, rövidesen méltó helyükre kerülnek

Pop Valer igazságügyminiszter a következő nyilatkozatot adta a Luptának:

— Olyan hírek terjedtek el, hogy én is részt vettem a Sinaia-ban folyó szerencsejátékban. Ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak. Nem tudtam, hogy az, ha Sinaia-ban egy csésze kávé megiszom, egyenlő azzal, hogy megszegem a szerencsejátékokról szóló törvényt. Ami ezeknek a játékoknak eltiltását illeti, biztosíthatom a közvéleményt, hogy

azok az urak, akik nem hajlandók alkalmazkodni a törvény intézkedéséhez, rövidesen méltó helyükre kerülnek.

A mai nap folyamán egyébként a prahovai főügyész az igazságügyminisztérium rendelkezései értelmében megjelent a sinaia-i kaszinóban, ott jegyzőkönyvet vett fel, elrendelte azoknak a plakátoknak az eltávolítását, amelyek behirdették, hogy a játék a tavasz egész tartama alatt folyik és a kaszinó helyiségeit lepecsételtette. Így tehát a sinaia-i játékkaszinó mindaddig zárva marad, amíg a tábla nem dönt a prahovai ügyészség fellebbezése felett.

mutató csak lassan forgott, de mikor a szívet, meg a dagadt térdet mutatta, olyan gyorsan perdült, akár az ördög motollája. Most aztán tegnap óta már a szívnél is csak lassan, rendszeresen mozgott, csak a térdnél szaladt körbe. Innen tudta az öreg, hogy az asszony szíve gyögyulóban van.

— No, öreg! — és nevetve ütöttem a vállára — ma-holnap akár éhenhalhatok, mindenki majd idejár gyögyulást keresni.

A majorosné meggyögyult, többé nem kerültem arra a tájra. Vagy két hét előtt egyik béreslegényt értem szalasztották a majorból. Ezuttal nem az asszonyhoz hívtak, hanem a tizennyolcéves Mariehoz, aki a majorban szolgált.

— Mi a baja a lánynak, mijeit fájjalja? — kérdezem.

— Nem fájjalja ez semmijét, — felelte a majoros — mégcsak nem is panaszkodik, de biztos, hogy valami nincs rendjén. Ugy eszik, mintha négy helyett enne, oszt mégis folyton gyöngül. Tegnap majd hogy összeesett...

— Vészegény az a jány! — vágott közbe az asszony — mondhat az a te bolondos órad, amit akar...

— Az vezette rá, hogy a lány beteg?

— Az hát! ... mán pedig az nem csal! ... Hiszen majd meg tetszik látni — s most kikialtott: — Hé! ... Marie!

Senki se felelt.

— Pedig én nem küldtem sehova... Biztos kiment a mezőre... majd mingyárt előkeritem. — S az öreg kiment. Jó negyedóraig vártunk, de egyikük se jött, én hát beültem az automba és

Chamberlain titokzatos utjai

Londonból jelentik: Az angol lapok nagy érdeklődéssel kísérik Austin Chamberlain bécsi és prágai látogatását. Bár a volt külügyminiszter, mint magánember tartózkodik külföldön, mégis Anglia nem hivatalos követének tekintik, akinek nagy befolyása általánosan ismert. Beavatottak szerint Chamberlain célja az, hogy Ausztriát elterítse az olasz szövetségtől és a kisantant felé való közeledésre bírja. (Rador.)

Csendőri kísérettel hazahozták az eltűnt arad-i elemistát

Egy szepegő kisfiút hozott ma egy csendőr Arad-ra. Megirtuk mai lapszámunkban, hogy a rendőrségen bejelentés történt, amely szerint Schwartz Lacika hét éves arad-i kisfiú, a helybeli zsidó elemi iskola első osztályának tanulója, nyomtalanul eltűnt otthonról. A kis fiút az elmúlt éjszaka a szomszédos Livadia községben találta meg egy éjjeli őr, az egyik fapadon, amint az igazak álmát aludta. Az arad-i kisfiú elmondotta, hogy a Piata Stefan cel mare-n lévő cirkuszt nézte meg, majd hazafelé indult. Azonban rosszul lett és nem hazafelé indult. Eltévészette az utat és a belváros helyett Livadia községbe ért.

Ekkor már ráesteledett, mire bekopogtatótt egy házba és szállást kért. Kapott enni-valót, azonban hajnalban négy órakor a síró gyermeket kitétték az utcára, ahol egy közeli fapadra feküdt le. Itt elaludt és a község éjjeli őre találta meg. Felébresztette a gyermeket, kikérdezte, majd betakarta sűrűjával és vigyázott rá reggel nyolc óráig, amikor azután bevitte a község házára. Itt a csendőrök vették gondjaikba Schwartz Lacikát, akit egy csendőr hozott Arad-ra és teljes épségben adott át aggódó édesanyjának.

Hétfőn dönt a Tábla

Ungár Adolf dr. ügyében

Oradea-ról jelentik: Több ízben ismertettük dr. Ungár Adolf timişoara-i ügyvéd letartóztatásának ügyét. Az ünnepek előttült össze a tábla, hogy dr. Ungár szabadlábra helyezési kérvénye felett döntsön, azonban az egyik táblabíró nem ismerte az ügyet és így kellett halasztani a döntést. Most azután hét főre tűzték ki a tárgyalást és ekkor határozna dr. Ungár szabadlábra helyezése ügyében. Tekintettel arra, hogy a vád nem rendelkezik elegendő bizonyítékkal, viszont dr. Ungárnak vagyona, társadalmi pozíciója van, szabadlábra helyezése valószínű, annál is inkább, mert előrehaladott cukorbetegsége miatt állapota a fogság ideje alatt súlyosbodhat.

A varázsóra

Irtá: ARMAND MERCIER

Auday doktor beszélt el az alábbi esetet, mint a sarlatanizmus egy érdekes példáját.

... Bizonyára valamennyien ismerik azokat a falusi vásárokon árusított dejes mutatójú órákat, amelyeket parasztházakban nem az idő, még csak nem is az időjárás jelzésére tartogatnak, hanem mint afféle mágikus csodaeszköztől minden olyast kérdegetnek tőle, jobbra-balra igazgatva a mutatókat, amikre az a szegény delejtű nem tud felelni.

Egy este Renardiérebe, egy magános erdőszéli majorba mentem egyik izületi gyulladással betegemet meglátogatni, akinek a szívállapota is eléggé nyugtalanított. Az autó túlkölésére a majoros, Clémot apó, elébem jött:

— Az asszony már gyögyul, a szívnél semmi baja, csak a térde dagadt meg.

Igy is volt! ... Mikor gratuláltam az öregnek az éleslátásához, rámutatott a fiókosszekrényen álló delejtűs órára:

— Ez mondta meg ott ni, — s ahogy a mosolygásomat látta, sértődötten dűnnyögte: — Nincs ezen mit nevetni, doktor ur! ... Multkoriban is ez mutatta meg, hogy az ökröm beteg, oszt az állatorvos ur mondotta is, hogy ha idejében el hívtam volna, szegény állat biztos felfordul!

El is magyarázta a varázsóráját, csak úgy az ő egyszerű paraszt eszével, hogy hát, ha a betegséget ki akarja tudakolni, hát kipróbálja a varázs-mutatót. Az ujjával az asszony fejére mutatott, a

mentem tovább, mert vártak a betegeim.

— Küldjék be a lányt egyik délután hozzám. Most nem várhatok tovább.

— Hogy nem resteli ez a vén számár ide bolondítani az orvos urat! ... Az a delejes órája végül még megbolondítja! — panaszkodta a jó asszony, miközben kikisért. Jól tudta, hogy ingyen nem jártam meg az utat.

Másnap megint kimentem az erdőszéli majorba. Ezuttal a csendőrség felkérésére, hogy Clémot majorosék Marie szolgálójának haláláról szóló jelentését láttamozzam. A majorral szomszédos tóból húzták ki holtan a szerencsétlent. Alighogy a keskeny vaságyon fekvő halottra néztem, rögtön tudtam, mi indította e kétségbeesett lépésre szegény Marie.

— Hát ez borzasztó! ... Ki hitte volna ezt, orvos ur? — jajgatott a majorosné — olyan ártatlan jámbornak látszott, hogy még gyónás nélkül beengedtem volna a menyországba! De most már biztos félelmében, hogy az orvos ur megvizsgálja, hogy a szegényt kikerülje, végzett magával a szerencsétlen...

Igy is volt. Furcsák ezek a falusi lányok! ... Hat hónapig sikerült környezete előtt titkolni az állapotát és ha kenyéradó gazdájának, Clémot apónak nem támad az a szerencsétlen gondolata, hogy a delejes mutatóit kipróbálja, hogy ennek nyomán orvost hívjon szegényhez, senkise tudna volna semmit a gyermeke megszületéséig. Így aztán ennek a vásári varázseszköznek, két élet esett áldozatul...

Titulescu hazaérkezése után döntenek a kormány további teendőiről

Rendszabályok a szélsőjobboldali propaganda ellensúlyozására — Impozáns ünnepségek Sinaia-ban — Májusban tartja meg a nemzeti-parasztpárt a november 14-re tervezett nagygyűlést

Bucuresti-ből jelentik: Sassu földművelésügyi miniszter constanta-i lakására értekezletre hívta össze a constanta-i képviselőket és hatósági vezetőket, akikkel részletesen megtárgyalta a szélsőjobboldali propaganda ellensúlyozása érdekében foganatosítandó rendszabályokat.

Impozáns külsőségek között folyt egyébként le Sinaia-ban a iasi-i liberális párttagozat zarándoklata Duca emléktáblájához. A 800 főnyi zarándokereget lamandi tárcanévküli miniszter és a helyi hatóságok képviselői fogadták. A zarándokok letérdeleltek az emléktábla előtt, amelyet tudvalevőleg Duca megöletésének helyén emeltek. Az ünnepi beszédet Racovița Oswald sinaia-i polgármester mondta, aki hangsúlyozta, hogy millió és millió lélek érez együtt a zarándokokkal.

— *Ezeket a lelkeket talán megdölnék azok az anarchikus hullámok, amelyeket egyes eltévnyedettek keltettek. Mi pedig követni fogjuk Duca programját az ország és a király szolgálatában.*

Ezután lamandi felolvasta a Duca özvegyéhez intézendő táviratot, amelyben a legenergikusabb hangon elítéli az emléktáblát profanizáló cselekedetet és hangsúlyozza, hogy ezt csak a gyilkosság iskolájának tanítványai követhették el, egyben pedig biztosították az özvegyet, hogy megőrzi és megvédi Dúca emlékét.

A belpolitika másik érdekes eseménye a nemzeti-parasztpárt cämpulung-i tagozatának kongresszusa, amelyen Mihalache mondott beszédet.

— A közelmúltban — mondotta — folyt le az ugynevezett diákkongresszus. Ugy vélem azonban és ezzel a román diákságot kívánom megtisztelni, hogy Targul-Muresen nem a diákság kongresszusa volt. A diákok egyrészenek parasztok a szülei s ezek a szülők nem azért küldték őket a városba, hogy visszatérve láncokat hozzanak a falvak számára, hanem hogy tanuljanak. Targul-Muresen nem diákok voltak jelen, hanem eszközök, eszközei annak az iskolában és a politikában is középszerű kapitánynak, aki az egész országot a maga alacsony szintjére akarja lesüllyeszteni.

az ifjúságot pedig egyszerű eszközként akarja felhasználni ellenfelei kivégzésére.

A kapitánynak ezek az eszközei pedig államköltségen utaztak Targul-Muresra. A történetekért a kormánynak és a liberális-pártnak kell felelnie. Az ország nem támogatja a jelenlegi kormányt, amely kiengedte a gyepióket a kezéből.

Mihalache jóslásai

Mihalache ezután bírálja azt a módot, ahogy a parlament ülészeit bezárják.

— Minden észszerű és igazságos számítás szerint — folytatta Mihalache — a nemzeti-parasztpárt kell hogy átvegye az uralmat. Az ország a nemzeti-parasztpártot kívánja, az uralkodónak pedig minden oka megvan arra, hogy a nemzeti-parasztpártot bizalmával megtisztelje. A nemzeti-parasztpártnak azonban minden pillanatban készen kell lennie a harcra, arra az esetre, ha a dolgok nem mennének a logika követelményei szerint. Ebben az esetben a nemzeti-parasztpártnak kell gátként állania minden kalandkísérlettel szemben. A november 14-iki nagygyűlést azért halasztottuk el, hogy eleget tegyünk az uralkodó kategorikus kívánságának.

Azt a nagygyűlést, amelyet november 14-én kellett volna megtartanunk, ugyancsak Bucuresti-ben tartjuk meg május hónap folyamán.

A meghatározandó napon mozgósítjuk pártunk

összes tagjait. Az egész ország hallott arról, hogy a diákkongresszuson büntetőlégiókat alakítottak, politikai vezetők ellen. Egyesek azt mondják, hogy felelősség nélküli fiatalokról van szó. *De ezek a fiatalok papok előtt tettek esküt politikai vezetőink megölésére.* Egyesek azt mondják, hogy nem kell őket komolyan vennünk. De nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy közülük kerültek ki Duca gyilkosai is. Nem szabad a liberális-párt hibájába esnünk. Meg kell erősítenünk a parasztgárdákat, amelyeket csak komoly elemekből szabad összetoboroznunk.

A „Zorile” mai számában arról ír, hogy Titeanu lemondásával még nem nyert végleges elintéztést a kormánypárt kebelében kiobbant elégedetlenségek ügye. Nagyon sokan — írja a lap — Inculet lemondását követelik és ezért valószínűnek látszik, hogy a belügyminiszter rövidesen — „megbetegedik” és ezen a címen egy havi szabadságra megy. Ez idő alatt helyettesítését Franasovici jelenlegi közlekedésügyi miniszter látná el.

— Franasovici maradna meg végérvényesen a belügyminiszter — írja a Zorile — arra az esetre, ha az egy hónap elteltével a kormány még mindig uralmon lenne. A kormány közeli távozása azért látszik lehetségesnek, mert — mint arról legutóbb már írtunk — Tatarescu miniszterelnök még április 11-iken benyújtotta a lemondását.

A lemondás fölött azonban csak néhány nap múlva, Titulescu hazaérkezése után történik döntés.

Titulescu előreláthatólag csak akkor tér vissza az országba, amikor a népszövetségi munkálatok megengedik ezt. Általában hazatérésére csak április 25-ike után kerülhet sor és addig a belpolitikai életben jelentősebb változás nem is várható. A külügyminiszter egyébként telefonon beszélgetést folytatott a Spalatóban tartózkodó Dinu Bratianu-val, aki előtt helytelenítette a sinaia-i és a targul-mures-i eseményeket, amelyek külföldön könnyen azt a látszatot kelthetik, hogy a kormány nem ura a belső helyzetnek és nem tudja százszázalékosan biztosítani a rendet.

Maniu újra jön?

Azzal a hírrel kapcsolatban, hogy a nemzeti-parasztpárt május hó folyamán mégis megrendezi a november 14-ére tervezett nagygyűlést, a Tará Noastră azt írja, hogy ebben az esetben ugyanazon a napon a nemzeti-keresztény párt is nagygyűlést rendez a fővárosban.

A Raza című lap, amely tudvalevőleg Bratianu Dinuhhoz áll közel, legutóbbi számának belpolitikai cikkében azt írja, hogy Mihalache álláspontja a nemzeti-parasztpárt taktikáját illetően az utóbbi hetek eseményei következtében erősen közeledett Maniu négy év óta hangoztatott felfogásához. Ehhez a közlekedéshez elsősorban az járult hozzá, hogy a Tatarescu-kormánynak husvétra jósolt bukása elmaradt.

Constanta-ból jelentik: A liberális-párt itteni tagozatának gyűlésén Sassu földművelésügyi miniszter közölte, hogy a kormány elhatározott szándéka valamennyi jobb- és baloldali gárda feloszlátása, mert nem tűri a közrend megzavarásának kísérletét sem.

Vakmerő ékszerrablás Budapesten

Furtangosan kitervelt trükknek esett áldozatává egy Váci-uccai ékszerüzlet-tulajdonos

Budapestről jelentik: Vakmerő ékszerrablás történt ma délelőtt Budapesten, a Váci-uccában lévő Neubaer Emil-féle ékszerüzletben. A déli órákban megjelent az ékszerész a rendőrfőkapitányság ügyeletén és előadta, hogy tegnap délután egy férfi járt üzletében és egy fülbevalót választott ki magának, majd távozása előtt kijelentette, hogy megbeszéli feleségével, hogy megvásárolja-e az ékszert.

A késő délelőtti órákban megjelent az üzletben egy elegánsan öltözött nő és azt mondta az ékszerésznek, hogy ő a felesége an-

nak a férfinak, aki kiválasztotta tegnap az ékszert. Az ékszerész megmutatta a fülbevalót, de közben a nő egy megecimzett borítékot adott át az üzletben lévő segédnek, hogy vigye azt el a közeli trafikba. Alig, hogy a segéd kilépett, egy erős férfi lépett be az üzletbe, aki egy aranyceruzát kért. Néhány pillanat múlva megszólalt a telefon és amikor az ékszerkereskedő a telefonhoz ment, a férfi és a nő eltűnt az üzletből. Kiderült, hogy a kirakathól magukkal vittek egy briliánsokkal kirakott platina karkötőt is, amelynek értéke meghaladja a 20.000 pengőt. A rendőrség a vakmerő tolvajokat erélyesen keresi.

Uccai tüntetés Lembergben

sortüzzel, husz halottal és ötvenhat sebesülten

Varsóból jelentik: Lembergben tegnap véres események játszódtak le. A legutóbbi zavargások alkalmával elesett egy munkás, akit tegnap temettek el, több ezer főnyi közönség jelenlétében. A temetés során összeütközésre került a sor a gyászoló tömeg és a rendőrség között. A munkásság tüntető felvonulást akart rendezni a főuccákon keresztül, amelyet a rendőrség betiltott. A betiltás ellenére három ezer főnyi kommunista munkás gyűlt egybe és vörös zászlók alatt megindult a Bel-

város felé. A munkásokhoz különböző rendbontó elemek csatlakoztak. Egy rendőrszakasz vonult ki a tüntetők ellen, elzárta az uccát és fegyverét a tömegnek szögezve, követelte, hogy a tüntetők oszoljanak szét. A munkásság erre közáporral felelt, majd több revolverlövés hangzott el, amelyek két rendőrt megsebesítettek. A karhatalmi csapatok vezetője erre parancsot adott a tüzelésre. Két sortüz dördült el, amelyek nyomán husz munkás meghalt és ötvenhat megsebesült.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

május 8-18.

50%-os utazási kedvezmény.

A vásárigazolvánnyal visum nélkül lehet a magyar határt átlépni.

KALOTASZEG BALLADÁJA

A népi művészet öserejű csodatorrásából merít egy estényi látványos meselátékot Szentimrei Jenő író és hírlapíró-kollegánk színpadi balladája, melynek címe: „Csáki bíró lánya”. Maga a kitűnő ardeali magyar író is „kalotaszegi balladának” jelöli meg annak az öt színpadi képbe sűrített kalotaszegi népszokásnak, népdalnak, népi táncoknak és ősi ceremóniáknak egészét, amelyet az író avatott művészzel és gondos szeretettel gyűjtött össze és fűzött ragyogó egészévé egy kalotaszegi fonóbeli történet mese-szallagiával, hogy aztán a kész színpadi látékot öt színmagyar kalotaszegi falu egyszerű, önkéntesen vállalkozó népének fáradságos gondnal betanítsa s félévnél is több ideig tartó „próbák” sorozatain keresztül érlelje ki a nép játékát és a nép költészetét egységes művészi színpadi egészévé...

Arad-város közönségének a közeli napokban, április hó 28-án és 29-én nyílik alkalom rá, hogy a saját szemével és fülével szerezzen új impresziókat arról, hogy mit jelent a modern színpad szuffitál előtt Szentimrei Jenő színpadi balladája, mely ragyogó-szálu népi szöttelesként olv csodálatos színekben eleveníti meg a messzi hegyek között évszázadok óta magányosan élő kalotaszegi magyarság életét és noezisét. A reklám szívesen ragadja meg e kivételes érdekességű és izű színpadi produkció csábító folklorisztikus kuriozitásait, mint hogyha Bartók vagy Kodály ardeali származású motívumokból felépülő Opusáiban is az volna érdekes, hogy a bennük élő melódlák egyikét-másikat melyik fonóban vagy eszténatáján jegyezte le a népi kultúra őstörrásától megújhodni vágyó művész. A pompázón dekoratív kalotaszegi népviselet, amelyben öt község: Mera, Tiurea, Vista, Calatel és Bagara fia-lánya és öregje felvonul a „Csáki bíró lánya” élettől lüktető, színesen kavargó képeiben, csupán stílusos keret Kós Károly frappáns díszleteivel egyetemben a táncokhoz, a dalokhoz, a ceremóniákhoz és mókákhoz, amelyekből egy magasrangu népi kultúra élete és költészete sugárzik lenyűgöző erővel felénk. Ez a kalotaszegi ballada így adja Szentimrei Jenő hivatott művében és rendezésében Kalotaszeg népének, életének sajátosan egyedülálló, páratlan balladáit: egy népi töredék eikülműlten fejlődött kulturálának örök-melódiáiú Opus-át.

Sajátos magyar kulturálánk, speciális ardeali magyar irodalmi kezdeményezéseink között Szentimrei, Kós Károly, Szentimreiné-Ferenczy Szisi, Kós Dodó és az általuk színházi együttesbe szervezett ötven kalotaszegi magyar vállalkozása kétségkívül olyan uttörő jellegű ardeali kulturadokumentum, amely rendkívül élményt ígér Arad színházi közönsége és ezt a kört lóval meghaladó számú intellektuális társadalmá számára. Justini „Kék Madár”-vállalkozásához mérk egyesek a „Kalotaszegi ballada” művészi súlyát és jelentőségét s talán annyiban találó a hasonlat, hogy Szentimreik is egy nép sajátos lelkét dramatizálják az uikeretű színpadon. A „Kalotaszegi ballada” azonban az ardeali magyar kulturálában jóval többet jelent a kékmadári színpadi csemegénél, amidőn a régi népszínművek és a legújabb színpadi darabok sablonjaitól elfordulva, az ardeali magyar színpadon az ardeali magyar népi kultúra nem ismert értékeit jeleníti meg, hogy új renaissance ígérteit jelezze mindazoknak, akik évtizedek üres tespedése és elemér irodalmi nekilendülései után a folytatást, a tényleges lendítőtől a Kriza Jánosok falunépének költészetétől várják az ardeali magyar irodalmi élet számára. Napjainkban, melyekben egyre kevesebb a líra s csak minden századik ember olvas el egy-egy véletlenül szemé elé kerülő verset — valljuk be — a poézis nem üzlet. A jelenség, mint társadalmi körtünet, nem új s hiszük, hogy ezuttal is a falu, a nép költészetének, lelkének megtartó ereje oldja meg a varázslatot, ha mással nem, hát — külsőségeinek látványosságával. Mindezek a csak körvonalozott szempontok adnak kulturáltörténeti jelentőséget a kalotaszegiek készülő arad-i látogatásának is, amely oly felejthetetlen emlékekkel aláírdokozta meg eddig több ardeali nagyváros közönségét. Hiszük, hogy április hó huszonnyolcadika és huszonkilencedike — a kalotaszegiek vendégszerelésének két napja — emlékezetes marad nálunk is mindenütt, ahol hiszünk az ardeali magyar népi kultúra megtartó erejében és szépségeinek halhatatlanságában.

JAKAB GÉZA.

Ragaszkodik a délutáni tanítási rendszerhez Anghelescu közoktatásügyi miniszter

A miniszter beszéde a Timisoara-i középiskolai tanárok kongresszusán

Timisoara-ról jelentik: Csütörtökön kezdődött a timisoara-i színházban a középiskolai tanárok kongresszusa, amelyen Anghelescu közoktatásügyi miniszter is megjelent és beszédében kitért a délutáni oktatásra, nemkülönben az arad-i szülők ismeretes akciójára, amellyel a délutáni oktatás megszüntetését kérték. A miniszter kijelentette, hogy a délutáni oktatás a tízéves szabályzatot alapszik, de a középiskolákban csak most léptetik életbe.

Anghelescu miniszter ezután hangsúlyozta, hogy tud arról az Arad-ról kiindult akcióról, hogy töröljék el a délutáni oktatást, azonban ebbe nem mehet bele, mert az elvtől nem térhet el. Annak a véleményének adott kifejezést, hogy a tanulók pedagógiai és gyakorlati oktatása megkívánja, hogy egész napon át

foglalkoztassák őket. Az öt-hat órában keresztül egyfolytában való tanítás kifárasztja a gyermekeket, sok helyen pedig a családi környezet nem adja meg a szükséges nevelést és ezt csak az iskolában lehet pótolni. Kivételt csak olyan helyeken lehet tenni, ahol a növények zöme nagy távolságról autobusszal vagy vonattal jár az előadásokra. Ezért rendelte el az ötvenperces órákat is, ilyenformán negyven percet nvernek délelőtt és harminc-negyven percet délután.

A közoktatásügyi miniszter kijelentését előreláthatólag keserű csalódást keltenek az arad-i szülők körében, akik még mindig reménykedtek, hogy sikerül elérniök a sérelmes délutáni oktatási rendszer megváltoztatását.

Hermann Lipót:

Ki kell hangsúlyozni az élet szépségeit!

Az Arad-on tartózkodó nagyszerű festőművész vallomása művészetéről — Nyolcnapos tárlatot rögtönzött a Freimann-képzületben —

Hermann Lipót, a magyar képzőművészet legmarkánsabb tehetsége, akinek neve már régóta fémjelzett márka országhatárokon túl is, néhány nap óta baráti látogatásra Aradra érkezett. A kiváló művészt és feleségét régi rokonai szálak is fűzik ehhez a városhoz. Hermann Lipót Ardeal-ban lévő képeit összegyűjtötte és azokat Freimann József aradi képkereskedő helyiségében egy nyolc napig tartó kiállítás keretében mutatja be az aradi művészbarátok számára. A képműállítás változatos és gazdag anyaga feloleli a művész legjellegzetesebb megnyilatkozási formáit. A romantikus tájak, színpompás kompozíciók, idealizált tájképek hellasi derűje, egy optimista és derűs világszemlélet bölcsességét s életörömet hirdetik. Hermann Lipót eljutott a művészetnek azon fokára, ahol megértéssel szemléli a mindennapi élet eseményeit, de tud emelkedve rajtuk, egy idealizált világ szépségeit sűríti össze a művészetben, azt vallva, hogy a művészetnek célja a pihentető gyönyörködés, a lélek-vidámitó színek, a tökéletes formák; egy elérhetetlen paradicsomi világ örömeinek megvalósítása, az ecset, az olaj, a vászon és a művészet eszközeivel. Hermann Lipót 32 képe az emberiség őskorának frissességét, a szépségek kimeríthetetlen tárházát vetíti a szemlélő elé. „Sámson és Delila” erőteljes plaszticitása, a „Vihar” lenyűgöző, robusztus ereje, fények és árnyak villódzásában meghűződő meztelen emberek védtelensége s összeborulása a természettel, felejthetetlen impressziókat nyujtanak. A „Karácsonyfa” bájos, idillikus kép az ünnep áhitatával, meleg színek és a háromdimenziós formák eleven érzékeltetésével. „Ádám és Éva”, „Abbáziai tájkép”, „Faunok és nimfák” levegős kompozíciók, amelyekben a művész tudásának, sokoldalú kifejező erejének minden eredménye megnyilatkozik.

A kiállítási helyiségben volt alkalmunk néhány szót váltani a kitűnő művésszel és feleségével, akik éppen a képek helyes elhelyezését irányították.

— Az élet a szépségek fel sem becsülhető, gazdag változatát nyujtja mindenki számára — mondotta Hermann Lipót — a művészetnek célja ezeket a szépségeket kihangsúlyozni és az adott eszközökkel megörökítve nyujtani azoknak, akik a szépségeket a művészet prizmiáján keresztül akarják élvezni. A munkában elfáradt szemnek nem lehet szebb gyönyörűsége, mint ekalandozni egy derűs mesevilág

napsugaras tájain, régi mondák faunájának és nimfájának táncát figyelni a zöld lombok alatt. Aki azonban jobban szereti a reális képeket, az is örömet talál a természet ezer arcában, mely ránk mosolyog egy kép aranykeretéből...

— Valamikor — kalandozik el a múltba — festettem én is pesszimisztikus zord képeket, mintegy a halál árnyékát vetítve az élet megnyilvánulásaiba. Ez a háboru idején volt, de azóta visszatértem az illuziók derűjéhez...

— Hogy érzi magát Aradon — kérdeztük bucsuzóban.

— Pompásan. Nagyon hálás vagyok a barátaimnak és ismerőseimnek, akik annyi melegséggel, annyi szívélyességgel vesznek bennünket körül. Itt nagyon értékek és szeretik a művészetet és örülök, hogy lejöttem Aradra.

A fagy nem okozott nagy kárt Arad-megyében

Seymann Ottó dr., aki az arad-megyei Mezőgazdasági Kamara részéről az elmúlt napokban a megye nagy részét bejárta a fagykárak megállapítása végett, hazaérkezett utjáról. A vidéken szerzett tapasztalatok szerint a fagy nem okozott az arad-megyei gyümölcsökben oly nagy kárt, mint ahogy azt az első pillanatokban hitték. A fagy különösen a korán-éző barackban és a cseresznyében végzett pusztítást. A Mezőgazdasági Kamara egyébként elhatározta, hogy a szőlő-vidéken peronoszpóra-jelző állomásokat létesít és általában gondoskodik arról, hogy ha valamelyik vidéken gyümölcsbetegség tűnik fel, akkor a megye többi részének lakossága idejében értesüljön és megtegye a kellő óvintézkedéseket.

Dinamitos merényletet kíséreltek meg a Bucuresti-chisinau-i gyorsvonat ellen

Bucuresti-ből jelentik: A bucuresti-chisinau-i gyorsvonatot majdnem végzetes szerencsétlenség érte. Doblinov állomás közelében a sínekre több dinamitpatront helyeztek, amelyek a vonat befutása előtt felrobbantak és a pályatestet nagyobb darabon megrongálták. A gyorsvonatot a nyílt pályán megállították. A hatóságok több letartóztatást foganatosítottak és megállapították, hogy amennyiben a dinamitpatronok a gyorsvonat alatt robbannak fel, úgy óriási meretű katasztrófa következik be.

HIREK

Különbejárati cella

— fürdőszobával...

Cagero-Grosz bevonult a vacaresti-i fogházba és ott várja, amíg bírál ítéleznek felette. A bucuresti-i hír nem okoz különös feltűnést, legfeljebb tudomásul vette az újságolvasó, hogy a vacaresti-i fogházban megszűnt a tilusziárvány és elhárult az utolsó akadály is annak, hogy vendégl sorába fogadják Grosz Jenőt, a nagy közgazdászt, akinek működése milliókkal károsította meg az államot. De ennek a bevonulásnak egy kis mellékzöngéje is van, amennyiben ugyanaz a hír közli, hogy Grosz Jenőt egy olyan cellában helyezték el, amelynek — többek között — fürdőszobája is van. Megtudjuk továbbá, hogy ebben a fürdőszobás és különbejárati cellában üdült néhány hónapig a transzferbotrány két főhőse: Vasilescu-Cantalup és Nacht, amíg el nem ítélték őket. Ez a két ur szintén „közgazdasági tevékenysége” elismeréseként került a vacaresti-i „hotel” vendégei közé.

Elismeréssel kell adózni a modern börtönvezetésnek, amely a fürdőszobás cella intézményét létesítette, valószínűleg olyan előkelő vendégek számára, akik, ha hotelben laknak, szintén fürdőszobás apartmánt foglalnak el. Kár, hogy a jelentés nem tér ki a többi apróságra is, például a cella berendezésére, mert feltételezhető, hogy ha már fürdőszobás a lakosztály, úgy annak butorzata is megfelelőnek kell lennie. Olyannak, amilyent Grosz vagy elődje, Vasilescu megszokott. Természetesen azóta, hogy „közgazdasági tekintélyek”-ké avansáltak, mert ha pályafutásuk kezdetén kerülnek Vacaresti-be, nem valószínű, hogy a kopott rádióügyvők vagy a kovácssegéd egyáltalában igényt tarthatott volna arra a bizonyos fürdőszobára.

Azok, akik figyelemmel kísérték Grosz Jenő hullámvonalas karrierjét, most mindenesetre megnyugvással vehetik tudomásul, hogy a legendás „aranyautó” tulajdonosa reggelenkint most is bevonulhat fürdőszobájába és nem kénytelen a vacaresti-i vendégfogadó többi szürke balandójának mintájára — esetleg laborban mosakodni. Még elképzelni is rettenetes lenne... És ha majd egyszer, a vizsgálati fogság után Grosz Jenő kivonulna ebből a különbejárati, fürdőszobás, kényelmes cellából, úgy ajánlatos lenne az ajtóra kis táblát akasztani, ezzel a szöveggel:

„VIGYÁZAT! KÖZGAZDASZOK RÉSZÉRE FENNTARTVA!”

(-rosi).

— ERŐSEBB LEHÜLÉS VÁRHATÓ. Élénk nyugati és északnyugati szél, sok helyen eső, több helyen zivatar, esetleg jégeső. A hőmérséklet csökken. Vasárnap éjszaka erősebb lehülés várható.

— Jégzsúkségletéről idejében gondoskodják, de okosan! A természetes jég teljes hiánya folytán a kánikulában az számíthat legbiztosabban jégre, aki a legnagyobb teljesítőképességgel, legmegbízhatóbb jéggyár yevője már a szezon elejétől fogva. Tehát vásároljon már most Réusz Jéggyárban: Bd. Regele Ferdinand 33. Telefon: 141. Ugyanott hűtőfűtékek bérbeadók. 1458

— Repülés a kisantant országal körül. Bucuresti-ből jelentik: Pünkösöd napján Prágából több repülőgép indul el, amely körülrepüli a Kisantant országait, anélkül, hogy aviatikai rekordot akar felállítani. A repülőgépek Cluj, Bucuresti, Belgrad, Zágráb és Split városokat látogatják meg.

— Új német követ Bucuresti-ben. Ankarából jelentik: Fabricius eddigi német nagykövetségi tanácsost Németország bucuresti-i követévé nevezték ki.

— A tanárok figyelmébe. Bucuresti-ből jelentik: A közoktatásügyi miniszterium közli azon tanárokkal, akik elhelyezésüket akarják kérni, hogy a kérvények benyújtásának határideje május 3-án jár le.

— A Targu-mures-i diákkongresszus résztvevői vizsgálati fogságban. Targu-Mures-ről jelentik: A törvényszék jóváhagyta Alexandru Cantacuzino, P. Iorasz, Pavel Mărculescu és N. Crendu diákok 30 napos vizsgálati fogságát. A vád ellenük tiltott egyenruha viselése, büntett feldicsérése és erőszakos cselekmények elkövetése. Furdi a keresztény diákszövetség elnöke a kiközbesített léczés alapján ma megjelent a Targu-mures-i ügyészségen, ahol megkezdtek kihallgatást.

— Meghalt báró Giessl Vladimír. Bécsből jelentik: Gróf Giessl Vladimír nyugalmazott lovasági tábornok, volt nagykövet és meghatalmazott miniszter ma Salzburgban 76 éves korában meghalt.

— Papen Budapesten. Budapestről jelentik: Papen volt német birodalmi alkancellár ma délbén családjával együtt Budapesre érkezett és a Dunapalota szállodában szállt meg. Kijelentette, hogy budapesti tartózkodása magán, illetve családi természetű és elfoglaltságai miatt csak holnap délig marad Budapesten.

— Szalay Irénke temetése. Általános részvét mellett kísérték ma délután öt órakor utolsó útjára a Bul. Reg. Ferdinand 4. szám alatti gyászszobából a huszonegy esztendőskorában elhunyt Szalay Irénkét, Szalay Jenő nyugalmazott vasuti főfelügyelő leányát. Az udvaron felállított ravatal közé odasereglettek a rokonokon kívül a régi és előkelő arad-i család nagyszámu tisztelői, valamint a korán elköltözött urilány barátai. A római katolikus egyház szertartásai szerint elvégzett gyászszertartás után indult el a felsőtemető felé a menet, amely utolsó útjára kísérte Szalay Irénkét.

— Karambolból — gyilkosság. Bucuresti-ből jelentik: Ma délután egy autóciszterna összeütközött egy személyszállító autobusszal. Mindkét jármű súlyosan megrongálódott, az utasok azonban sértetlenül megmenekültek. A két sofőr a baleset után összeveszett és a szóváltás során az autóciszterna sofőrje a másikat egy szerszámmal úgy fejen vágta, hogy az azonnal meghalt. A gyilkos sofőrt őrizetbe vették.

Ami a csillagokban írva van:

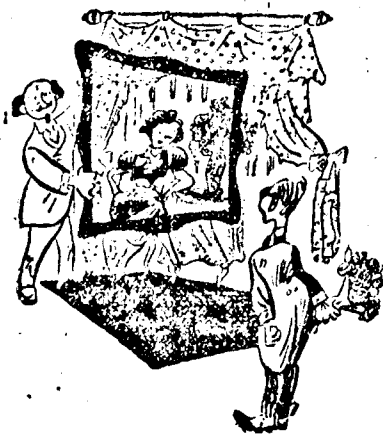
Londonból jelentik: Az angol csillagjósok szövetsége most tartotta meg első értekezletét, amelyen több, mint háromszázan vettek részt. Az értekezlet a következő jóslatokat állította fel:

1. VIII. Edward magas életkort fog megélni.
2. Japánra nehéz idők várnak.
3. Európai háború nem lesz.
4. Anglia általános békemozgalmat fog kezdeményezni, amely az európai egyesült államok szövetségének megalakításához fog vezetni.
5. Németország és több szomszédja között folyó tárgyalások eredményesek lesznek.

— Paraszti tömeggyilkossága Zágráb mellett. Zágrábról jelentik: A közelben levő Remete faluban 300 főből álló horvát paraszti tömeg behatolt Mihalevics volt bán lakására és meggyilkolta a volt bán hat vendégét, öt magát és a leányát megsebesítette. Azt hitték ugyanis, hogy a hat diák macedon martalóc, akik ellen az egész környéken nagy a felháborodás, mert több gyilkosságot követtek el a környéken. A meggyilkolt hat diák a kormánypárt hívei közé tarozott és pártkérdéseket akartak megbeszélni Mihalevicscel.

— Földrengés rémitette meg Satumare és a környékbeli falvak lakosságát. Satumare-ről jelentik: Kedden délután és szerdán hajnalban kisebb földrengést észleltek Satumaren és környékén. Az első földlökések délután hat és hét óra között rémitették meg: Satumare, Madisa, Lázuri, Bercu és Halmeu lakosságát. Satumare-n néhány házban leestek a falról a képek, mivel azonban egyéb jele nem igen mutatkozott a földrengésnek, különösebb pánik nem keletkezett. Halmeu-ban csaknem minden házban földre hullottak a falakra akasztott tárgyak, képek, edények, több ház fala pedig végigrepedt. A földrengés szerdán hajnalban négy órakor megismétlődött, de enyhe lefolyású volt és sehol sem okozott kárt.

A hatás,

avagy hogyan mutatja be lánydát a férj-jelöltnek egy' vérbeli képkerei-kereskedő...?

A gyomor a legszorgalmasabb üzem.

A gyomor nagyon fontos szerepet tölt be az emberi szervezetben. A gyomorsav hat a gyomorban felgyülemlett ételekre. A gyomorsav egyrészt, másrészt pedig az erjesztő gombák — megtámadják az élelmiszereket, előidézik az emésztést és az élelmiszereket felbontják használható anyagokra, — melyek felszívódnak az egész szervezetben, és használatlan anyagokra, melyek a beleken keresztül eltávolodnak a szervezetből.

Természetes, hogy ez az állandó folyamat, mely évtizedeken keresztül tart, egyszer-egyszer megszakad, vagy valamely baleset következtében zavaroknak van kitéve, melyek képesek lerombolni ezt az üzemet.

A „GASTRO D” készítmény, melyet Császán gyógyszerész, Bucuresti, Calea Victoriei 124. képvisel és vidékre 130 lei utánvétellel küld, megmenti az elgyengült és mindenféle betegségek, gyomorbajoktól és gyomorfekélytől kimerült szervezetet, mely betegségek először csak a gyomrot és beleket, de később az egész szervezetet is megtámadják, tönkreteszik, ha nem lépünk fel ellenük idejében és erélyesen.

A gyanutlan polgár

aki egyszer-mind élelmiszerkereskedő és a belvárosban van üzlete, pénteken reggel, néhány perccel 7 óra előtt, megjelent az arad-i piacon, ahol 5. azaz öt leért fiatal zöldhagymát vásárolt. Mielőtt még a nagyszabású üzleti műveletet lebonyolította volna, egy erélyes piaci biztos termelt a helyszínen.

— Maga kereskedő és a kereskedőknek csak 7 órán túl szabad vásárolni — kiáltotta.

Kisebbita kezdődött a pontos idő körül, ahány óra volt, mind mást mutatott, végül is a piaci biztos órája győzedelmeskedett. Az erélyes biztos rendőrt hívott és a kereskedőt bekísértette a kveszturára — az elővásárlási tilalom megszegése miatt. A gyanutlan polgár itt előadta, hogy nem szándékozott kereskedelmi műveleteket lebonyolítani, a saját részére vásárolt öt leért hagymát, mire mosolyogva elengedték. A gyanutlan polgár egyórás késéssel érkezett meg üzletébe és talán most is azon gondolkodik, vajjon mindenkivel szemben ilyen erélyes és igazságos a piaci biztos...?

— Hunyadi Sándort bízták meg a negyvenéves Vigszínház történetének megírásával. Budapestről jelentik: A budapesti Vigszínház ebben az évben ünnepi fennállásának negyvenéves évfordulóját. A Vigszínház történetének megírásával Hunyadi Sándort, a kitünő író, a Vigszínház házi szerzőjét bízták meg.

— Dr. Werner Sándor sírkövének felavatása. Idestova egy esztendeje lesz már, hogy dr. Werner Sándor orvos tragikus hirtelenséggel eltávozott az élők sorából. Emléke azonban ma is élénken él jóbarátai és ismerősei szívében. Dr. Werner Sándor, a melegsívü, emberbaráti gondolatokkal telt orvos halála mély részvétet keltett. Ennek a részvételnek és szeretetnek bizonyítéka az a sírkő, amit a napokban emelnek emlékére. A sírkő ünnepélyes felavatása e hó 19-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz az izraelita temetőben.

— Gyomor- és bélhurut, az emésztés hiányossága, erős bomlási és erjedési folyamatok a gyomorbélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúltengés az enyhe természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által legtöbbször rövidesen megszűnnek. Az orvosok ajánlják.

— Leégett az érsekújvári Binéter-cukorgyár. Érsekújvárról jelentik: Tegnap éjszaka nagy tűz pusztított Érsekújvárott. Éjjel után egy óra tájban a belvárosban, Binéter-cukorkagyár épületéből hatalmas lángok csaptak fel. Nyomban értesítették a tűzoltókat is s ezek teljes felszereléssel kivonultak. A tüzet oltani már nem igen lehetett, mert a gyár egész épülete lángokban állott. A tűzoltók egész éjszaka dolgoztak a tűz elszigetelésén s ez reggel hét órára sikerült is. A cukorkagyár azonban földig leégett. A kár megközelít a 200.000 koronát, amelynek egyrésze biztosítás révén megtérül.

— Felmentés tiltott hazárdjáték vádiá alól. Pénteken délelőtt nyolc arad-i lakost kísérték át a rendőrségről a büntető járásbíróra tiltott hazárdjátékok üzésének vádlával. Az ügy Sulučiu járásbíró elé került, aki kihallgatta a vádlottakat. Mindegyik tagadta, hogy bármiféle tiltott hazárdjátékot játszott volna. Mintán az akták között nem szerepeltek bizonyítékok erre vonatkozólag, Sulučiu bíró felmentette a vádlottakat.

A világegyetem műhelytitkai

A fajnemésítés és a sterilizáció

Az angol király udvari orvosának előadása — A civilizáció megsemmisítette a kiválasztás természetes eszközeit

Az Aradi Közlöny cikksorozata. (V.)

Az élő szervezetet nem szabad és nem lehet géphez hasonlítani. Hans Driesch német biológus e tétel igazolására embriókkal kísérletezett, fejlődésüknek azon a fokán, amikor egyetlen üres sejtből állnak, amelynek nincs teteje vagy alja, nincs jobb- vagy baloldala. Driesch éles vágásokkal két, vagy több részre osztotta az embriókat és megfigyelhette, amint minden embrió-darab teljes, független embrióvá fejlődik. Minthogy a vágásokat sok különféle irányban végezte, kénytelen volt feltételezni, hogy az embrió-sejt bármely része el tudja végezni bármely más rész funkcióját és arra is képes, hogy bármilyen jellegzetességeket kifejlesszen. Ugyáltszik öntudatlanul ismeri a többi részek kifejlődésének módját. Ilyenformán bármely sejt kifejlődhetik májsejté, hemoglobinná, vagy csonttrésszé, aszerint, hogy a szervezet egészenek mire van szüksége. Kísérleteiről szóló beszámolójában Driesch is az élő szervezetet igen bonyolult és finom mechanikájú gépnek tekintő materialista feltevessel vitatkozik. „Valóban furcsa gépezet — mondja — amelynek minden része egyforma és akárhogy darabra vágom, mégis ugyanaz a gépezet marad és egyetlen alkatrésze el tudja végezni bármely más alkatrész funkcióját”.

Ilyen és hasonló kísérletek alapján szögezi le Haldane:

az élő szervezetekben két hatalmas erejű, öntudatlan, belső hajtóerőt figyelhetünk meg.

Az egyik arra ösztönzi a szervezetet, hogy elérje fejlődése végcélját, vagyis megfelelő érett formáját és strukturáját és aztán megőrizze ezt az állapotot. A másik erő arra készlet, hogy a szervezet elérje és megtartsa azt a környezetet, amely működése számára a legkedvezőbb.

Az első „hajtóerő” (ösztön) működésére

Családirtás

a kinzó fejförccs miatt

Párisból jelentik: „A mama futott a papa elöl, aki egy véres borotvakéssel kergette őt” — ezekkel a szavakkal fogadta a kilencéves Roger Durand fiúcska a rendőröket, akik egy szörnyű családirtás színhelyére érkeztek. A kisfiu egyedül maradt életben a kis Durand-családból, amelynek feje, a harminckilencéves Marcel Durand kávé otthonában szörnyű vértürdőt rendezett. A véres családi dráma Mantesben történt.

Marcel Durand az utóbbi időben állandóan fölújásban szenvedett és fejförccsokről panaszkodott. Tegnap este újból kinezte őt a fejförccsök. Amikor harminceves felesége, aki már nem tudta tovább hallgatni férje panaszkodását, odaszólt férjének, hogy két gyermekével sétálni akar menni, a kávé anyyira izgalomba jött, hogy berohant a hálószobába, kihozta onnan borotvakését és azzal eszevesztetten feleségére támadt. Az asszony az első borotvavágástól súlyosan megsebesült s menekülni akart. A magából kikelt férj, mint egy örült rohant a vértől csepegő borotvakéssel az asszony után, akit a konyhában utol is ért. A súlyosan sebesült asszony könyörögve kérte: „Gondolj legalább a gyerekekre!” — Durand azonban rátámadt az asszonyra és a szerencsétlen teremtés nyakát átvágta. Ezután a családirtó apa ötéves kisleányának nyakát vágta át, aki ugyanugy, mint az életben maradt kilencéves Roger, szemtanuja volt anyja meggyilkolásának. A borzalmas rémtett után Durand a borotvakéssel saját magát sebesítette meg és pedig halálosan.

kézenfekvő példa a rák, amely új lábat növeszt, ha a régit levágják. A feltalálók még aligha konstruáltak olyan gépet, amely „automatikusan” új alkatrészrel helyettesíti valamelyik eltört alkatrészét. A második hajtóerő működésére jó példa a lazac, amely vizeses folyók sodrával szemben uszik, nagyokat ugrik, ha vizesésekhez ér: erőfeszítéseket tesz, hogy ikráját meghatározott környezetben helyezze el. De megfelelő környezet elérése végett az élő szervezetek nemcsak viselkedésüket, de sok esetben strukturájukat is megváltoztatják. Erre az utóbbira a leándert hozhatjuk fel példának:

ha egy ágát letörjük, s magas vázába tesszük, hosszú hajszálygököreket növeszt, hogy talajt keressen.

Ugyanezzel a hajtóerővel magyarázzák a fentebb említett „természetes fajtorzulásokat” a rovarok világában.

A gép és a környezet viszonya egészen más, mint a szervezeté és a környezeté. A gép esetében mindig a környezet befolyásolja a gépet. A viszonyuk tehát egyirányú folyamat, míg a szervezet éppugy befolyásolja a környezetet, mint az őt, viszonyuk tehát kétirányú.

Megírta saját gyászjelentését Dungyerszky, az öngyilkos bácskánábob

Ot szobán sétált keresztül, golyóval a fejében, míg összeesett. A Dungyerszkyek legendás szerencséje és végzete

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában megemlékeztünk arról, hogy Dungyerszky Sándor dúsgazdag ujvidéki nagybirtokos öngyilkosságot követett el. Az újabb jelentések szerint Dungyerszky Sándor öngyilkossága előtt nemcsak bucsuleveleket írt, hanem megírta saját gyászjelentését is, amelyet az asztalán találtak meg és amely a következőképpen hangzik:

„Fájdalommal megtört szívvel jelentjük, hogy Dungyerszky Sándor hirtelen meghalt. Drága halottunk kifejezett kívánságára kérjük, hogy ne küldjenek se koszorút, se virágot, hanem ezek ellenértékét ajándékozzák jótékony célokra. Részvétlátogatások mellőzését kérjük. Pro vidis refugium. A gyászoló Dungyerszky-család”.

A rendőrséghez intézett levélben Dungyerszky csupán azt jelenti, hogy öngyilkosságot fog elkövetni és haláláért senkit sem terhel felelősség.

Végrendeletében állítólag azzal indokolja öngyilkosságát, hogy hosszú betegsége alatt teljesen magára volt utalva és úgy érezte, hogy senkije sincs, aki törődne vele. Érdekes megemlíteni, hogy a golyóval a fejében több szobán keresztül ment a házvezetőnőjéhez és csak husz perccel később esett össze.

Az öngyilkosságot Dungyerszky Sándor ugyanabban a szobában követte el, mint amelyikben egy évvel ezelőtt bátyja, Dungyerszky Bogdán zsiltekéssel átvágta a torkát. Valami fátum üldözi ezt a családot, amely még ma is Jugoszlávia egyik leggazdagabb családjára. A vagyont a család legendás hírű őse: Dungyerszky Lázár szerezte. Vagyont annak köszönhetette, hogy nagy szerencséjével fizte a sertés-kereskedést, ő hajtotta fel a Bácska legtöbb sertését Budapestre, Bécsbe, Bérelt és óriási pénzt szerzett azon a szűzi, akkor feltört, fekete östelevényen, amelyik jó esztendőben 80—81 kilós, piros, acélos buzát ontott, pom-

nyu „oda-vissza” folyamán. Haldane professzor véleménye szerint a biológiai kutatás voltaképpen tárgya nemcsak az élő szervezet, hanem az élő szervezet és a környezet. „Az élet fogalma magában foglalja a szervezet környezetét és azt, ami a testen belül van”.

És mi az élet? Mi teszi lehetővé a különböző sejtek összefüggését? A biológusoktól kapott felelet szerint az élet teljesség. Ez a teljesség nem a sejtek matematikai összege, mert a gépalkatrészek összege is ilyen élő teljességet ad, hanem az összesség együttműködésének teljessége. „Az élet: egy összefüggő teljesség aktív megnyilvánulása; és ez a teljesség az, amit a szervezet életének nevezünk”.

Mint legújabb érdekességet, megemlítjük, hogy 1935. október végén Dawson lord, a király udvari orvosa, a newyorki orvosszövetség előtt tartott előadásában azt fejtette ki, hogy a civilizáció jórészt megsemmisítette a kiválasztás természetes eszközeit, melyeket a következő társadalmi eszközökkel kell pótolni:

1. fajnemésítő rendszerek erősebb és egészségesebb nemzedék felnevelésére.
2. az életképtelen, vagy örökletes betegségben szenvedő egyének terméketlenítése (sterilizálása).

A modern biológusok mechanisztikus-materialista, illetve idealista színezetű vitája párhuzamos a mai általában idealisztikusabb korszellem sok más (filozófiai, sőt politikai) megnyilatkozásával. Mindemellett mindkét iskola egy irányban halad: az állat, a növény és az ember testének milliárdnyi apró motorját, az élet titkát akarja megismerni és magyarázni, ugyanazt a célt keresi más-más uton, különböző eszközökkel.

pás tengerit, de megteremté a komlót, rizst is. Ez tette gazdagokká, sőt nábobokká a Vojnicsokat, Latinovicsokat, Pinficsokat, Lazarovicsokat, Vermeseket, Fernbachokat, Lebachokat és a Szemzőket is.

CENTRAL 5, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{4}$ óraker
Premier

Csókos órák

(Wenn die Musik nicht waere)

Liszt Ferenc életének egyik epizódja körül bonyolódik a film, amelynek minden jelenete vídamság, muzsika, szerelem.

Paul Hörbiger, Sybille Schmitz,
Karin Hardt, Tina Ellers.

CORSO 8 (mérs. helyárak) 5, 7 $\frac{1}{2}$
és 9 $\frac{1}{4}$ óraker

Zsákbamaczka.

MAGDA SCHNEIDER, WOLF ALBACH RETTY,
THEO LINGEN.

SELECT 4, 6 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{4}$ óraker
Premier

Az orosz filmgyártás remekműve!

A VIHAR

Írta: Al. Ostrowsky, Oroszország bucaresti-i követe.

Bzenkívül közfelhívásra tovább játszuk a nagy-szerű énekes cowboy-filmet!

Testvér testvér ellen

Főszereplője: John Wayne.

URANIA 3, 5, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{4}$ óraker
Premier

Dickens világremeke:

Copperfield David

Lionel Barrymore, Freddie Bartholomew,
Maureen O'Sullivan.

— ZÜRICH ZARLAT: Páris 20.22 és öt-nyolcad, London 15.16, Newyork 306 és háromnegyed, Milánó 24.15, Amszterdam 208.27 és fél, Berlin 123.45, Prága 12.69, Varsó 57.75.

— Respighi haldoklik. Rómából jelentik: Respighi Ottorino, a legkiválóbb élő olasz zeneszerző, az olasz akadémia tagja halállal vívódik. A világhírű művész a délutáni órákban elvesztette eszméletét és az orvosok lemondtak az életéről.

A budapesti Phönix-tárgyalásokon részt vesz Morpurgo, a Generali elnöke is

Budapest: A gazdasági és pénzügyi köröket élénken foglalkoztató Phönix biztosító ügyében a magyar kormány legutóbbi rendeletét adott ki, amellyel rendezni kívánja a magyarországi Phönix helyzetét. Tekintettel arra, hogy szóba került, hogy a Phönix biztosítottjait a többi biztosító intézetek veszik át, a legutóbb megindult tanácskozásokba több biztosítóintézetet bevontak. A Generali, melynek bekapcsolódásával készül a megoldás, Budapestre küldi elnökét, Morpurgot, aki hír szerint már a közeli napokban a magyar kormányval is tárgyalni fog a budapesti Phönix ügyeiről. A magyar pénzügyminisztérium és a felügyeleti hatóság mindent megtesz a biztosítottak érdekeinek védelmére, erre a célra szolgált a díjtartalékoknak a magyarországi biztosítások számára való lekötése is és megértéssel foglalkozik annak a bizottságnak kérésével, mely a Phönix-biztosítottak mielőbbi érdemleges tájékoztatását tűzte ki céljául.

— Sortűz Tel-Avivban. Tel-Avivból jelentik: Tel-Avivban ma Hazam Izrael Szalonikiból bevándorolt zsidó kereskedő temetése után véres események játszódtak le. A kereskedőt három nappal ezelőtt arab rablók ölték meg. Tekintettel az izzó hangulatra, a hatóságok megtiltották a gyászbeszéd megváltását. A temetés simán folyt le, majd pedig ötezer zsidó vonult fel a városháza elé, ahol rendőrök várták őket. A tüntetők kövekkel dobálták meg a rendőröket és egy arab újságrót megsebesítettek. A karhatalom ekkor sortűzvetést adott le, amelynek következtében harminc zsidó megsebesült.

— A „BOCSKAI” GYŐZELME EGYIPTOMBAN. Kairóból jelentik: A Bocskai ma Kairóban Egyiptom válogatott csapatával mérkőzött, amelyet 2:1 (2:1) arányban megvert. Góllövők: Hajdu és Takács. Vasárnap a Bocskai ugyancsak Egyiptom válogatottjával Alexandriában játszik.

H. Sziklay Gizi tánciskolájában ma a rekruták bucsuestje.

Április 28-án kedvezményes nyári tánckurzus kezdődik.

— Irodalmi délután a Kulturpalotában. Vasárnap délután 5 órákor a Kulturpalota igazgatóságának rendezésében irodalmi délután lesz az épület nagyertermében a következő műsorral: 1. Dr. Manuila Sabin előadása az „Eugeniáról és a fajok higiénijáról”. 2. Tánccsok: Banciu Fatu, Jovița E., Hönig Judit, Scheer Babi, Schwartz Hedi, Szabó Ilona, Szabó Judit és Stiaszny Lica közreműködésével. 3. A rendőrszeker számai.

— Letartóztatott ékszerlovajok. Két nappal ezelőtt Rötter Rozália, Fabriciei ucca 21. szám alatti lakos költözködés közben megdöbbenve vette észre, hogy 13 ezer lei készpénze és egy 1500 lei értékű aranylánc, továbbá egy gyűrű eltűnt. Feljelentést tett a rendőrségen, amely a lopás ügyében megindította a vizsgálatot. A gyanu két fivér, a Fabriciei ucca 22. szám alatt lakó Hnas Andrei és Hnas József felé terelődött, akik a költözködéskor segédkeztek. A gyanu alaposnak is bizonyult, amennyiben Hnaséknál meg is találták egy a lopott pénzt, mint az ékszerket. Ugy Hnas Andreit, mint Hnas Józsefet előállították és kihallgatásuk után letartóztatásba helyezték.

— Szabadlábba helyezték a gyilkossági kísérlettel vádolt petrís-i erdészt. Pénteken bekisérték az arad-i ügyészségre Marina Gheorghe petrís-i erdészt, aki — mint megirtuk — egy éjszaka lelőtte Hentea Emil önkéntes őrzését, akit udvarában talált. Az erdészt kihallgatták az ügyészségen, ahol azt vallotta, hogy nem akarta lelőni Henteat, többször megállásra szólította fel az éjszaka sötétségében menekülő fiatalembert, akit meg akart állítani, hogy tisztázza, mit keresett udvarában. Az ügyészség a kihallgatás után szabadlábba helyezte Marinát.

— Ma az alantl gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

VOJTEK: Bulevardul Regina Maria.

DANCIU: Piata Mihai Viteazul

BERNÁT: Lángá Gará (vasutállomásnál)

— Közlekedési baleset. Tegnap délután négy órákor könnyebb kimenetelű baleset történt a Colonel Paulian ut és a Peneg Curcan ucca sarkán. Hârlau Pascu, Cikir közszépbeli lakost, aki kerékpáron haladt elütötte a 122. számú konflis, amelyet Urșu Simion vezetett. A kerékpár megrongálódott, Hârlau azonban csak kisebb sérülést szenvedett. A baleset ügyében a vizsgálat megindult.

— Az állatorvosi hivatal felhívása. Az arad-városi állatorvosi hivatal ezutor hívja fel mindazokat a sega-i grădiște-i és gai-i lakosokat, akik április hó 10—11-ike között egy sárgaszínű kóbor veszett ebbel találkoztak vagy vele érintkezésbe jutottak, hogy saját érdekükben haladéktalanul jelentkezzenek a városi állatorvosi hivatalban.

— Tűz Aradon. Tegnap délután a Str. Mărășești 35. szám alatti házhoz tartozó fâskamrában, amely Hoffenpradl Frigyes tulajdonát képezi, tűz ütött ki. A tűz, amelyet rövidesen sikerült elfojtani, mintegy 2000 lei kárt okozott. A vizsgálat megindult a tűz okának kiderítésére.

— Ányos Viola képkiallítása április 10—május 4-ig. Nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 4—8-ig. Beléptidij nincsen.

Csuka, vagy — „hacsa”?

Makóról jelentik: A csanádmezei Apdfalva halásza a Mureșban hatvan kilogramos csukát fogtak. A part felé vontatták az elalétt állatot, amely azonban magához tért és a Mureș román partja felé kezdett uszni. A hatalmas állat könnyedén huzta maga után a csónakot. A halászok, igyekeztek ellentétes irányba terelni a csukát, ez azonban nem sikerült és így a folyó közepén kénytelenek voltak elengedni, nehogy román területre jussanak és így tiltott határtelépésért büntetésnek tegyék ki magukat.

— MINDENKINEK ÉRDEKE, hogy a Városi Jéggyár előfizetője legyen, mert csak így biztosíthatja magának a szükséges jégmennyiséget. — Garantált elsőrendű vízvezetékű vízből készült jég. — Azonnali kiszolgálás a nap minden órájában. — Telefon: 24. és 25. szám.

— Vasárnap délelőtt 11 órákor tartja a „Credo” egyesület április havi gyűlését, melynek előadója Göbl Alajos, katolikus főgimnáziumi tanár lesz. A gyűlést a minorita rendház nagytermében tartják. Érdeklődők megjelenését szívesen látja az egyesület.

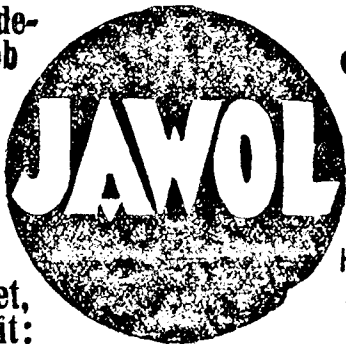
— Siria-n is szaporodnak a kutvaharapások. Siria községben az utóbbi időben nagyszámmal vannak kóbor, gazdátlan kutyák, melyek a kellő ellenőrzés hiánya miatt veszettség esetén sorozatos fertőzést okoznak és a lakosság testi épségét is veszélyeztetik. A tegnapi nap folyamán két siria-i gyermek esett áldozatul a kóbor kutyák harapásainak. Mivel a kutyákon veszettség jeleit észlelték, a lakosság üldözöbe vette őket s több kóbor kutyával együtt lelőtte. A megharapott gyermekeket Clujra szállították a Pasteur-intézetbe.

— Liliomnyílás. Gulácsy Irén nagy, történelmi regényen dolgozik. Trilógián. A regény-trilógia az Anjou királyi család történetét mondja el kilenc hatalmas kötetben. Legújabb elbeszélése, a melyet az „Új Idők” mai száma közöl, szintén az Anjouk korában játszódik Őletes ceruzaegyzetek, divatképek, művészi fényképek egész sora és a szakszerű rovatok gazdagítják még az „Új Idők”-et. Díjtalan mutatványszámot bárkinek küld a kiadóhivatal: Budapest VI., Andrásy-ut 16. Előfizetési ára negyedévre 200 lei.

Vasárnap délután tartja évi közgyűlést az arad-i Iparos Otthon

E hó 19-én az arad-i Iparos Kulturház nagytermében tartja Reinhart Gyula elnöklése mellett rendes évi közgyűlést az arad-i Iparos Otthon. Az előkelő arad-i iparos intézmény a múlt év folyamán igen szép eredményeket ért el. Biztosította az arad-i Iparos bál sikerét, közérdekű iparos akciókat kezdeményezett és anyagilag is meglepően szép eredményeket ért el. Tiszta bevételre az összes kiadások után 151.787 lei volt a múlt év folyamán, ami jelentékeny előhaladást jelent az otthonmozgalom végső célja, az Iparos Otthon agglomeráció megvalósítása felé. Érthető a fentiek után, hogy a vasárnapi közgyűlés iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg.

A legide-
állsabb

Ideg-
csillapító

Szünet,
gyógyít:

Hűlést, Grip-
pát, fej- és
fogfájást!

— EMELKEDIK A MÁRKA — VALÓTLAN HIREK AZ INFLÁCIÓRÓL. Az utóbbi napokban ismét elterjedt az a hír a világsajtóban, hogy dr. Schacht német birodalmi gazdasági miniszter lemond és a kormány bevezeti a márka-inflációt. Hivatalos forrásból a legerősebben cáfolják ezt a tendenciózus hírt és maga dr. Schacht is kilelentette a külföldi lapok berlini képviselői előtt, hogy nem mond le és az inflációról szóló híresztelések teljesen valótlanok. București-ből azt is közlik, hogy a Banca Nationala még mindig visszatartja az exportból befolyó márkákat, amelyeket 37.50 leies árfolyamon vesz át az exportöröktől. Mivel az importörök erősen keresik a márkát, az a itkos forgalomban már 41—42 leies kurzust ér el.

— A Kereskedelmi Testület jótékonyasága. Évente egyszer, május 1-én kiosztja az arad-i Kereskedelmi Testület a néhai Szabó Albert és más elhunyt arad-i kereskedők emlékezetére létesített jótékonyasági alapok kamatait. Az elnökség ezuttal is felhívja azon arad-i volt önálló kereskedőket és másodsorban kereskedelmi alkalmazottakat, akik munkaképtelenségük és keresetképtelenségük folytán segélyre szorulnak, hogy kérelmeiket április hó 25-ig adják be a Testület irodájába: Bulv. Regina Maria 13. szám alatt. A kiosztás május 1-én történik és akik részére uttatható lesz a rendelkezésre álló összegből segély, azok lakcímeikre postán kapnak majd erről értesítést. Domán Sándor, elnök.

A repülőbélyegek használata

Az arad-i postafőnökség közli, hogy a Monitorul Oficialban megjelent új repülőbélyeg-törvény értelmében április 10-től kezdve egy leies repülőbélyeg ragasztandó minden postai, vagy sürgönyutalványra, valamint az inkasszált értékpapírok nyugtáira, ezenkívül két leies bélyeg az inkasszó végett benyújtott értékpapírok borderoira.

— A Societatea pensionarilor publici si particulari din județul Arad rendes évi közgyűlést folyó évi április hó 26-án vasárnap délután 3 és 1/2 órákor tartja meg az egyesület Arad, Str. A. Mocioni No. 12. alatti helyiségében, amelyre annak tagjait ezennel meghívja. Tárgysorozat: Elnöki megnyitó. Jegyzőkönyvvezető és két hitelesítő kijelölése. Határozatképeség megállapítása: A vezetőség évi jelentése. A pénztárnok évi jelentése. A zárszámadás felolvasása és letárgyalása. Az ellenőrök évi jelentése. A felügyelőbizottság évi jelentése. A felmentvény meg, vagy meg nem adása. A költségvetés megállapítása 1936. évre. A tisztviselői karban, választmányban megüresedett állások választás utáni betöltése. Az alapszabály 10. cikke értelmében beadott indítványok és felszólalások letárgyalása. A közgyűlés berekesztése. Amennyiben a közgyűlés nem lesz határozatképes, úgy az f. évi május hó 3-ikán (vasárnap) lesz megtartva ugyanazon helyen, időben és a fenti tárgysorozat-tal. Egyben értesítjük tagjainkat, hogy az 1935. évi számadás, valamint a szavazati joggal bíró tagok névjegyzéke 8 napi közzemlére van kitéve. Végül értesítjük tagjainkat, hogy a „Monitorul Oficial” f. évi 73. sz., valamint a „Foia Oficiala” CFR. 860. számában megjelent törvény értelmében az utak modernizálási alapja javára a carnet de identitate után a következő taxák fizetendők a pénzügyigazgatóságnál: 220 lei az I. oszt. 75%-os, 150 lei a II. oszt. 75% és 50%-os I. oszt., 120 lei az 50%-os II. oszt., 30 lei a 75%-os III. oszt. és 20 lei az 50%-os III. oszt. carnetekkel rendelkezők által.

— Az SCA „Czárán” osztálya április 18-án, szombaton délután kirándulást rendez Podgoriara, 1. Útvonal: Livada, Izvorul Spiroch, Cărciuma, Valea Neamțului, menedékház. Indulás fél 3 órákor villamossal. Vezető: Timkó Ernő. 2. Az utirány megállapítása a vezetőnek fenntartva. Indulás vasárnap reggel a villamossal. Visszatérés minékét kirándulásról vasárnap este 8 órák vilamossal.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Aradmegyében leszállt a tűzifa ára — 5000 vagonnal lecsökkentették a termelést

Az arad-i és ardeal-i piacokon sokkal kevesebb áru lesz ebben a szezonban, mint tavaly volt — A most életbelépett mérsékelt vasuti díjszabás hatása

Az Arad-on működő országos faegyesület vezetőségéhez érkezett hiteles jelentések szerint a belső tüzfajiac forgalma teljesen jelentéktelenné vált. A hűvösebb időjárás csak némileg javította meg a tűzifa üzletek forgalmát és az üzletkötések csak kisebb tételekre, maximálisan csak egyes vagonokra történtek. A fakínlát jóval felülmúlja a keresletet, ami az árában is megnyilvánul. A falusi kistermelők és a fákat összevásárló kereskedők most hozták piacra a múlt évi kampányból visszamaradt jelentéktelen készleteiket és ezzel az árára is nyomást gyakoroltak. Emiatt a nagyobb termelő vállalatok, amelyek mostanig az árákat meglehetősen tartották és a kínálat terén is tartózkodók voltak, legutóbb vagononként 100—150 lelel redukálták az árakat.

Április 1-én életbelépett a leszállított nyári vasuti tarifa, ami távolságok szerint és vagononként 100—200 lei fuvardíj megtakarítást jelent.

A fatermelés a legtöbb helyen befejeződött és most már pozitív adatok vannak, amelyekből a legközelebbi kampány forgalmára és az árak alakulására majdnem pontosan következtetni lehet. Az enyhe tél ellenére is a múlt évi termelésből jelentéktelen készletek maradtak, aminek egyik bizonyítéka, hogy

a napokban már megjelent az arad-i és más ardeal nagyobb piacokon a friss vágású fa. A nagyobb vállalatok közül egy sem termelt többet, mint az előző szezonban, sőt a legtöbb erdőüzemben lecsökkentették a fatermelést.

Az állami autonóm faüzem Mureș völgyi üzemeiben körülbelül 5000 vagonnal kevesebbet termelt, mint az előző kampányban, többi üzemeiben pedig ugyanannyit vágatott, mint az előző idényben, így tehát végeredményben 5000 vagonnal kevesebb tűzifája van, mint egy évvel ezelőtt ugyanabban az időszakban. Ennek a nagy faüzemnek egyébként is az egész ideji készlete le van kötve polgári és katonai hatóságok, közintézmények és a külföldi szállítások számára, úgy hogy az ideji kampányban a belső fogyasztás részére az állami autonóm üzemek nem marad elég fája. Ugyanez vonatkozik a vállalat Caras és Severin megyei óriási erdőüzemeire is, amelyek közül Reșița-n és Borloarmenesen jelentéktelen készletek vannak a belső piacok számára. A fentiekből, valamint más, szintén megbízható forrásokból szerzett értesülések alapján közölhetjük, hogy az 1936—37. évi téli idényben jóval kevesebb tűzifa kerül majd piacra, mint az előző szezonban.

Fontos új pénzügyminiszteri utasítások érkeztek Aradra az adókvetésről és az első évnegyed egyenesadójának behajtásáról

A részvénytársaságok és szövetkezetek április 30-ig nyújtsák be adóvallomási ívüket — A többi adózók adóját csak előírják — Megkezdődött az öt és hét száza ékos kedvezményű adófizetés — Egyeseknek százezer leies megtakarítást jelent a kedvezmény

Az új pénzügyi természetű és az átalakított adótörvényekkel kapcsolatban nagyfontosságú pénzügyminiszteri utasítások érkeztek az arad-i adómegállapítási igazgatósághoz, amely lapunk utján hívja fel a jelentős változásokra az érdekelt adózók figyelmét. Ugyanis ellentétben az eddig elterjedt hírekkel, az új törvények nem teszik szükségessé az összes nagy adózók és szabadfoglalkozásúak adóvallomási ívének benyújtását, hanem csak a részvénytársaságok és a szövetkezetek kötelesek szabályszerű vallomást tenni.

Az arad-i adómegállapító pénzügyigazgatóság figyelmezteti a részvénytársaságokat és a szövetkezeteket, hogy április 30-ig a törvényes mellékletekkel együtt okvetlenül nyújtsák be adóvallomásukat, mert a minisztérium nem hosszabbítja meg a határidőt. Aki az adóvallomási ív beadását elmulasztja, adójának negyedrészt büntetésül fizeti meg és az adókvetésnél is terhére tudja be a mulasztást.

Nyomatékosan hangsúlyozzuk, hogy a részvénytársaságokon és a szövetkezeteken kívül más adókatégoóriáknak ez évben nem kell vallomási ívet beadni; ez azonban természetesen nem vonatkozik azokra a cégekre, vagy iparüzőkre, akik új cégbejegyzés, illetve inarigazolvány alapján kezdik meg működésüket, mert ezek tevékenységük megkezdésétől számított tíz napon belül kötelesek adóvallomási ívet benyújtani a várható jövedelemről.

A részvénytársaságok és szövetkezetek adókvetésre május 7-től 31-ig megy végbe, míg a többi adózók múlt évi adójának előírása az 1936—37. adóévre már május 14-én este befejeződik. Akik okmányokkal tudják igazolni, hogy jövedelmük bármilyen százalékkal is csökkent, azok május 15-től számítva 20 napon belül benyújthatják fellebbezésüket. De a patenta fixába sorozott adózók nem fellebbezhetnek.

Még mielőtt az adókvétési, illetve az adóelővezetési eljárások befejeződnek, az ösz-

szes adóhivatolok már megkezdik az április, május és június hónapokra eső negyedévi jövedelmiadó behajtását a múlt évi kvetés alapján. Aki egész évre kifizeti a múlt évben jogerőssé vált adóját, az 7 százalékos kedvezményt kap, tehát ezerleienként 70 lelel fizet kevesebbet, mintha apróbb részletekben egyenlítőn ki adóját. Aki május 15-ig kifizeti negyedévi adóját, az 5 százalékos kedvezményben részesül. Tájékoztatásul közöljük, hogy a legnagyobb arad-i adózók kivétel nélkül igénybeveszik ezt az 5 vagy 7 százalékos kedvezményt, mert ezáltal némelyik vállalat vagy kereskedelmi cég minden évben többszáz ezer leit takarít meg.

Ha valaki múlt évi adókvetését meg is fellebbezi, azért mégis köteles negyedévi adóját kifizetni és ha a fellebbezési bizottság esetleg leszállítaná az adót, ugy az adóhivatal a különbözetet a legközelebbi negyedévi adóinkasszónál javára írja az adózónak.

Popescu Nicolae mezőgazdasági kamarai igazgató könyve. A mezőgazdákak közlel érdeklő, közhasznú könyv jelent meg az elmúlt napokban Arad-on. A könyvet Popescu Nicolae mezőgazdasági vezérfelügyelő, az arad-kerületi mezőgazdasági kamara igazgatója írta és abban népies nyelven megírt gyakorlati tanácsokkal szolgál a gazdáknak a földművelés észszerűbbé tételére vonatkozóan. A több mint 300 oldalas könyv a mezőgazdaság minden ágát felöleli és ismerteti azokat az eredményeket is, amelyeket az egyes mintagazdaságokban a mezőgazdasági kamara irányítása alatt sikerült elérni. Külön értéket jelent a könyvnek az a 245 kép, rajz és grafikon, amelyek segítségével szemléltetőbbé teszi az egyes fejezetekben leírt magyarázatokat. Azoknak a mezőgazdáknak, akik képték akarnak tartani a korral, élvezni akarják a modern mezőgazdasági tudomány által elért eredményeket, hasznót akarnak huzni az állattenyésztésből, szőlőgazdaságból vagy a méhészetből, nélkülözhetetlen tanácsadójává válik Popescu Nicolae hasznos könyve, amelynek jelentőségét csak növeli, hogy egyedülálló, az egész mezőgazdaságot átfoglaló mű a román szakirodalomban.

A nő a teremtés koronája.

Már évezredekkel ezelőtt csodálták a nőt mint a teremtés koronáját. Nagy alkotók, művészek festették meg a nő isteni képmását, nagy költők énekelték meg csodás szép szavakkal az isteni nőt. — Mindig, minden koron át ezt csakis szépségének, finom lelki érzékének köszönhetjük s főleg zavartalan egészségének és a női életműködésre annyira fontos mirigyéletrendszer hibátlan folyamatának.

A nő a teremtés és társadalom mikrokozmosz megtestesítője, az anyaistenség kultuszhozója s így nagyon fontos szerepet tölt be a nő az emberiség világ-egyetemében s éppen ezért nagyon kell vigyázni az egészségére.

A nemrégiben felfedezett s forgalomba hozott amerikai „Menoklin” a női mirigyéletrendszer zavaraiban, mint a nők havi görcsös panaszai, változó évek idegzavarai, migrén, hevülések, ingerlékenység, fejfájás, álmatlanság stb., olyan meglepő eredményeket adott, amilyent semmi eddigi gyógyszerrel elérni nem tudtak, mert a Menoklin nemcsak csillapítólag hat, hanem a betegség okát szünteti meg.

125 lei utánvétellel küldi Császár Ernő gyógyszerész, București, Calea Victoriei 124.

Uj földkiszájtási törvénytervezet készült. București-ből jelentik: A földművelésügyi minisztérium új törvénytervezetet készített, amelynek az a célja, hogy meggyorsítsa a földkiszájtásokkal kapcsolatban még elintézetlen pereket, de a valóságban a törvényjavaslat új földreformot készít elő és pedig azokra a birtokokra, amelyek eddig részben vagy egészben mentesültek a kiszájtás alól. A tervezet 5-ik szakasza a következőket tartalmazza: „Azok a földbirtokosok, akiknek az előző agrártörvények értelmében kiszájtás alá kellett volna esniök, de ezt az eljárást velük szemben részben vagy egészben nem alkalmazták — új kiszájtási eljárás alá kerülnek. Az illetékes bíróságokat a földművelésügyi minisztérium fogja erre kijelölni, a földreform-hivatal igazgatósága utján”. Az indoklás szerint a törvényjavaslatnak az a célja, hogy véget vessen a földbirtokosok és a falusi lakosság közötti nézeteltéréseknek és hogy még azokat a rétegeket is földhöz juttassa, amelyek az 1932. évi földosztás alkalmával abból kimaradtak. E terv szerint az agrárperek megmaradnak ugyan a rendes polgári bíróságok hatáskörében, de az ilyen kiszájtási s birtokba helyezési fellebbezéseket csak a bucurești-i Tábla mellett szervezendő két külön tanács fogja elbírálni. A két tanács feleslegessé teszi a jelenlegi 11 tábla szekcióit, amelyek agrárperekben fellebbezési fórumok voltak.

Megkönnyítették a külföldről jövő postacsomagok szállítását. A vámvezérgazgatóság a postacsomagokban külföldről érkező árukról az alábbi rendeletet küldte a vámhivatalokhoz: „A külkereskedelmi irányító igazgatóság átirata alapján értesítjük, hogy a legfelsőbb kontingentálási bizottság 1936. február 15-i ülésén elhatározta, hogy a külföldről érkező bármilyen sulyu postacsomagokat származási bizonyítvány nélkül is be kell engedni, ha a csomagokhoz csatolt „endouane”-ok alapján kétségtelenül meg lehet állapítani az áru származását. Külön behozatali engedély nélkül és szintén származási bizonyítvány nélkül behozhatók a legfeljebb 2 kg. sulyu és a közép-táblázat alapján kilonként legfeljebb 200 lei értékű postacsomagok, valamint a legfeljebb 100 gramm sulyu és legfeljebb 500 lei értékű kereszt-kötések”.

A kormány javaslata a nemzetközi munkakongresszuson az alkalmazottak szabadságidejéről. București-ből jelentik: A nemzetközi munkakongresszus június 4-én kezd meg az évi tanácskozását. A múlt évi kongresszus egyik legfontosabb problémája az alkalmazottak fizetett szabadság idejének kérdése volt, de ezt komplikáltsága miatt tavaly nem bírták megoldani. A kongresszus vezetősége az összes államok kormányainak kérdőívet küldött, hogy az így összegyűjtött adatok alapján ez évben véglegesen és nemzetközileg rendezze ezt a kérdést. Románia kormánya — így szól a jelentés — arra az álláspontra helyezkedett, hogy ezt a kérdést csakugyan nemzetközileg kell rendezni: mi már 1929-ben jó példával jártunk elő, mert Raducanu akkori munkaügyi miniszter rendezte a törvényesen fizetett szabadságidőt. Ez a törvény olyan szociális szellemű, hogy a belső igényeket mostanig teljesen kielégítette. A kormány javaslata szerint a nemzetközi rendezésben a román törvényt kellene alapul venni, mert az annyira haladott szellemű, hogy egyes országokban forradalmi jellegű törvénynek nevezték. Ugy a munkaadók, mint az alkalmazottak körében nagy érdeklődéssel várják a nemzetközi kongresszus döntését.

Erélyesen akar az állam védekezni az ezüstpénz-hamisítások ellen

Bucuresti-i jelentések szerint a Banca Națională igazgatóságát és a pénzügyminiszteriumot erősen foglalkoztatják a 100 és 250 leies ezüstpénzek hamisítása elleni védekezési módok. Hivatalosan állapították meg, hogy Ardeában történik a legtöbb pénzhamisítás, így néhány hónappal ezelőtt Arad-megyében, Ineu községben is leplezték egy hamisító bandát, amely összesen 30 ezer lei értékű hamis 100 leiest gyártott, de ezeknek nagyrészt sikerült lefoglalni és megsemmisíteni.

A pénzügyminiszteriumban az a terv is felvetődött, hogy a jelenleg forgalomban lévő 100 és 250 leieseket fokozatosan bevonják és olyan új ezüstpénzeket készítenek, amelyek a mostaniaknál tökéletesebbek, de erről még nem döntöttek. Azt is konstatálták, hogy a hamisító bandák külföldről szerzik be a gyártáshoz szükséges ezüstöt és más fémeket, mert a szomszédos államokban is éveken át nagyban üzték a fémpezet hamisítást. Az ottani hamisítványokat 50 és 75 százalékos engedménnyel adják most el az ardeali pénzhamisító bandáknak, amelyek kioltvasztják az anyagot és új „ezüst” pénzt igyekeznek azokból készíteni. A Jegybank vidéki fiókjai az oda beszolgáltatót hamisítványokat vegyelemzés céljából Bucurestibe küldik. Egyébként több ardeali kereskedelmi és iparkamara is intervenált a Banca Naționalăval az egyre nagyobb mérvet öltő hamisítások miatt.

— Mire használhatjuk fel a Magyarországgal szemben fennálló pengőköveteléseket? A román-magyar új fizetési egyezmény, amelyről már beszámoltunk, ezeket tartalmazza a Magyarországgal szemben fennálló pengőköveteléseink mikénti felhasználására: 1) A román állam adósság és egyéb közádósságok kamatainak fizetésére, azzal a feltétellel, hogy az ilyen értékek tulajdonosai Magyarországon lakó magyar állampolgárok legyenek. 2) A román királyság Magyarországon lakóhelyvel rendelkező diplomáciai képviselői és konzulátusai javadalmazására, a román állam vásárlásainak és más román királyi hatóságok magyarországi esedékességeinek, valamint állami vállalatok és román közintézmények esedékességeinek kifizetésére. 3) Turisták és magyarországi fürdőlátogatók, orvosi gyógykezelések, kórházi költségek és hasonló magánkifizetések céljaira. 4) 75 százalékos erejéig a Romániában levő magyar pénzügyi követelések, esedékes kamatok, osztalékok, szelvények, tantiémek, örökség kifizetésére, kivéve a magyar pénzügyintézetek által nyújtott hiteleket és hosszulejratu kihelyezéseket, amelyeknek lejáratát a hitel nyújtásától kezdődőleg legalább kilenc hónap, továbbá a Romániában lakóhelyvel bíró magyar társaságok oly részvényeinek kifizetésére, amelyeket román társaságok vásároltak meg. 5) A Román Nemzeti Bank rendelkezésére és a Magyar Nemzeti Bank beleegyezésével eszközölni kívánó bármilyen egyéb kifizetésekre.

— A Kereskedelmi Testület közgyűlése vasárnap, április 19-én délelőtt 11 órakor lesz az egyesület nagytermében. Az elnökség a már közölt részletes meghívóra hivatkozva, felkéri a tagokat, hogy mindnyáian jelenjenek meg, kifejezést adván evvel is az elintézésre kerülő ügyek jelentőségének.

— A mai heti piacot közepes felhozatal jellemzte. Az árak a következők voltak: Zöldségpiac: Hagyma 2—3, fokhagyma 18—24, burgonya 2—2.50, szárazbab 5, spenót 1, spárga 50—60, savanyított káposzta 8 lei kilogrammonként. Új retek 4—6, saláta 2 drb. 1 lei. Zöldpaprika 1—1.50 darabonként uborka 1 drb. 6—16 lei, zöldhagyma csomagja 1 lei, fokhagyma kötegye 1 lei. — Gyümölcs piac: Alma 6—20, aszaltszilva 16—20, dió 18—20, dióbél 58—60 lei kilogrammonként. — Baromfi piac: Kővér liba 280—360, sovány liba 120—140, kővér kacska 120—140, sovány kacska 50—80, gyöngytyúk 45—65, csirke 45—70, tyúk 70—100, pulyka 160—240 lei páronként. — Tojás darabja 1.20—1.50 lei. — Élőállatpiac: Szarvasmarha 8—9, borjú 13—14, sertés 15—19 lei kilogrammonként élőszuliban. — Gabonapiac: buza 400—410, tengeri 300—320, zab 300—310, rozs 310—330 lei métermázsánként. — Takarmánypiac: Széna 120—130, lóhere 140—150, szalma 55—60 lei métermázsánként. Tejtermékek: Tej 4—5, tejfel 30—35, oltottej 10—12 lei literenként. Tehénturó 10—12, juhturó 22—24, vaj 60—70, orda 20—22, juhsajt 26—28 lei kilogrammonként.

SPORT KÖZLÖNY

A Gloria—Universitatea-kupamérkőzés áll az érdeklődés előterében

Teljes ízem a kerületi bajnokságban — A vasárnapi bíróküldés

A vasárnapi futballmüsort legnagyobb eseménye a kluj-i egyetemi csapat vendégjátéka. Az „U” a Gloria elleni kupameccsre legjobb együttesével jön és a csapat már szombaton délután megérkezik, hogy pihenjen álljon ki a vasárnapi meccsre. A Gloria is legjobbjaival áll ki, úgy, hogy nagyvonalú, végig élvezetes küzdelemre van kilátás.

A kupameccsen kívül 5 kerületi bajnoki elsőosztályú meccs kerül lejátszásra és főként az Intelegerea—USA mérkőzés ígér jó sportot. Az Olimpia, SGA, CAA és Tricolor favoritként startolnak, de meglepetés egyik meccsen sincs kizárva. A másodosztályban a Banatul—Sparta meccs ígéri a leghevesebb pontharcot, de az Astra—Vulturul mérkőzésen is minden bizonnyal hatalmas küzdelem lesz. A Titanus—Slavia az előbbi a favorit, míg a Victoria—Crisana mérkőzés nyitnak ígérkezik. Három szövetségi díj és hat ifjúsági bajnoki meccs egészíti ki a műsort, amelynek bíródelegálását alant adjuk:

Gloria-pálya: 9.00 óra: SGA ifjúsági—Titanus ifjúsági, bíró: Marita, határbíró: dr. Simon. 10.45 óra: Gloria II.—SGA II., bíró: Pálkás, határbíró: Musca. 13.00 óra: Gloria ifj.—Olimpia ifj., bíró: Gogan, határbíró: Neta. 14.45 óra: SGA—Unirea, bíró: Tomi, határbírók: Goicea és Ardelean Ioan. 16.30 óra: Gloria—Universitatea, bíró: Ionescu Tope (Ploesti), határbírók: Staicu és Adamovici.

Olimpia-pálya: 9.00 óra: Olimpia-

PTT—Hakoah, bíró: Vostinar, határbírók: Varga és Ciupuliga. 11.00 óra: Intelegerea—USA, bíró: Kalmár, határbírók: Horváth és Dudás.

Tricolor-pálya: 8.00 óra: Transylvania II.—Intelegerea II., bíró: Husztik, határbíró: Barbu. 11.30 óra: Transylvania—CAA, bíró: Munteanu, határbírók: Ciorogariu és Cristea.

CAA-pálya: 11.00 óra: Soimi-CFR—Tricolor, bíró: Czégka, határbírók: Pfeiffer és Coferu.

Vulturul-pálya: 15.00 óra: Victoria—Crisana, bíró: Oprita, határbírók: Ujj és Ciosescu. 17.00 óra: Vulturul—Astra, bíró: Vecsernyés, határbírók: Ujj és Vagalau.

Banatul-pálya: 14.00 óra: Banatul ifjúsági—AMEFA ifjúsági, bíró: Schneider. 16.00 óra: Sparta—Banatul, bíró: Macean, határbírók: Schneider és Miñancovici.

Titanus-pálya: 17.00 óra: Slavia—Titanus, bíró: Burdan, határbírók: Karlich és Mikó.

Unirea-pálya: 15.00 óra: Fortuna ifj.—CAA ifjúsági, bíró: Fock, határbíró: Kradi-gathy. 17.00 óra: Unirea ifj.—Sparta ifj., bíró: Morócz.

AMEFA-pálya: 10.00 óra: Sparta II.—AMEFA II., bíró: Chiral, határbíró: Gombos.

Juventus-pálya: 15.00 óra: Juventus ifj.—Transylvania ifj., bíró: Varga.

O „Meteor” kerületi egyesület e hó 19-én vasárnap délelőtt 10 órakor tartja rendes évi közgyűlést az Iparos Otthonban. Kérjük a tagok szíves megjelenését.

O Birminghamban az angol Eaton hat angol mérőföldön 29 perc 36.4 mp.-vel beállította Nurmi világrekordját.

Vegyen részt a három utolsó

1936-os Hapag Földközi-tengeri és Atlanti szigetekre teendő utazásokon

a „Milwaukee” kéjutazási motorhajóval.
FEKETE-TENGERI ÉS BALKÁNI UT
április 25—május 14.:

(Velence, Athén, Isztambul, Constanta, (május 1.): Jalta, Batum, Catania, Nápoly, Genua).
Behajózás május 2-án Constanta-ban a romániai résztvevők számára.

UTAZÁS AZ ATLANTI SZIGETEKRE ÉS ANGLIÁBA
május 16—június 4.:

(Genua, Riviera, Palma, Teneriffe, Madeira, Wight, London, Hamburg).

TAVASZI UT MADEIRA SZIGETRE
június 12—26.:

(Hamburg, Gibraltár, Tanger, Madeira, Lisszabon, Hamburg).

Mérsékelt menetdíjak mellett, hagyományos, elsőosztályú Hapag-szervezet!

Közelebbi felvilágosítást, prospektust ad:

Hamburg-Amerika Linie S. A. R.
képviselőte:

K ü n s t l e r

Vízum- és Utazási Iroda Arad,
Bulev. Regina Maria No. 24.

Telefon 86.

Somogyi Klári levele

az athéni tenniszbajnokságokról. — Az arad-i tenniszbajnoknő erős ellenfelet

Érdekes levél érkezett ma Arad-ra. A levelet Somogyi Klári tenniszbajnoknő írta szüleinek Athénból. Somogyi Klári ugyanis Popperné-Zsizsovits Lenkével együtt résztvesz az Athénban lebonyolításra kerülő tavaszi tenniszbajnokságokon. A levél nagy utat tett meg — szokatlanul hosszú idő alatt. Somogyi Klári az elmúlt hét szombatján adta fel a levelet, amely csak ma érkezett meg Arad-ra. A levélben a kiváló arad-i tenniszjátékosnő megemlíti, hogy a múlt hét péntekjén a többi versenyzővel együtt megtekintették az athéni királyi palotát, valamint az ünnepi felvonulást.

A versenyek az ünnepekre való tekintettel csak hétfőn kezdődtek meg. A külföldi játékosok közül angolok, belgák, franciák, németek, csehek és lengyelek vesznek részt a versenyeken. Somogyi Klári először a beiga Van Ecker-rel került szembe, de, hogy milyen eredménnyel, arról a levél még nem számol be. A levélben Somogyi Klári megemlíti, hogy rendkívül erős ellenfelet lesznek és ezért érthető izgalommal várta a mérkőzéseket. Előreláthatólag Somogyi Klári néhány napon belül Arad-on lesz és ekkor részletesen beszámolhat úgy a mérkőzések lefolyásáról, mint azok eredményéről.

O Ostrowszki, Szovjetország bucuresti-i követe értesítette a futballszövetséget, hogy közbenjár abban az irányban, hogy Románia válogatottját augusztusra meghívják Moszkvába. Az orosz követ végignézte a husvét mékőzéseket s annyira tetszett neki a mutatott játék, hogy mindenképpen létre akarja hozni az orosz-román futball-barátságot.

O Nem játszanak negyedik meccset, ha döntetlen lenne a Ripensia—Crisana, Szövetségi határozat szerint, amennyiben a szombati Ripensia—Crisana mérkőzés ismét döntetlenül végződne, úgy nem kerül sor újabb mérkőzésre, hanem sorshuzás útján döntik el, hogy melyik csapat lesz a Minnerul ellenfele a kupaelődöntőben.

Fizessen elő

az „Aradi Közlöny”-rel!

Osszeül a válogató bizottság

Bucuresti-ből jelentik: Tegnap este küldték szét a meghívókat a válogató-bizottság tagjainak, akiket május 1. és 3-ára külön ülésre hívtak egybe. A bizottság tagjai ezeken a terminusokon figyelemmel kísérik a válogatásnál számbajöhető játékosok formáját a következő, a fővárosban lebonyolításra kerülő mérkőzéseken:

Május 1-én: CFR—Ripensia, Juventus—AMEFA.

Május 3-án: CAO—Venus, Unirea-Tricolor—Victoria.

Miután a válogatásnál tekintetbe jövő játékosokat kijelölték, a bizottság ülést tart, amelyen a válogatott keretét elkészítik és a válogatott keret tagjai a május 10-iki Jugoszlávia—Románia mérkőzésig a fővárosban maradnak.

A kupamérkőzések bíróküldése

Bucuresti-ből jelentik: A központi bíróküldő-bizottság megejtette a kupa- és bajnoki mérkőzések bíróküldését. A kupamérkőzéseket a következő bírók vezetik:

Arad-on: Gloria—Universitatea, bíró Ionescu Tope (Ploesti).

Bucuresti-ben: Ripensia—Crişana, bíró Braida Victor, Venus—Juventus, bíró Tica Iliescu, Franco-Romana—Un.-Tricolor, bíró Xifando.

Az arad-i bírók közül három játékvezető kapott idegenben mérkőzést és pedig Oravetz László Clujon vezeti a Victoria—CFR divíziós meccset, míg Darázs Timişoarán a B) ligás RGMT—UDR mérkőzést. Höhn pedig Oradeán az ugyancsak B) ligás CFR Oradea—CA Cluj meccset.

Nem küldik a jugoszlávok a Balkán Kupát

Bucuresti-ből jelentik: A Balkán Kupamérkőzéseikig mindössze négy hét van még hátra, azonban a jugoszláv sportszövetség, amely a Balkán Kupát birtokolja, annak ellenére, hogy közbenjárások történtek, mindezekig nem küldötte el a kupát Bucurestibe. Az FRFA elhatározta, hogy újból interveniál a jugoszláv szövetségnél és amennyiben záros határidőn belül a trofeát nem küldenek a fővárosba, úgy könnyen konfliktus keletkezhet a két ország sportszövetségei között.

O Letiltották a Chinezul—AMEFA kiállított játékosait. A husvétvasárnap Chinezul—AMEFA mérkőzésen kiállított két játékost. König (Chinezul) és Szida (AMEFA) futballistákat a központi fegyelmi bizottság 8—8 napra tiltotta el a játéktól. Itt írjuk meg, hogy a vasárnap, botrányosan félbeszakított Craiu Iovan—Jiul mérkőzés ügyében elrendelték a lejátszatlan 37 perc újrajátszását. A játék itt 11-es rugással veszi kezdetét és április 23-án kerül lebonyolításra.

Félrevezetik Önt akkor, ha „OLLA” helyett silány utáztatokat ajánlanak. Ne tegye kockára egészségét. Kérje Ön is kimondottan az évtizedek óta elismert és legjobbnak bevált „OLLA” t eredeti csomagolásban.

1641

DERÉKFÁJÁS...

„DOKTOR SLOAN LINIMENT KÉSZÍTMÉNYE, VEL CSILLAPITOM FÁJDALMAMAT, MERT EZ KITUNO SZER”

Ha újjával hozzáérhet a fájdalmas testrészhez, akkor a fájdalmat 5 percen belül megszüntetheti. Ha ujjunk hegyével enyhén beörzsöljük a fájo testrészt Doktor Sloan Liniment-tel, az rögtön behatol és csillapítja a fájdalmat. A Doktor Sloan Liniment univerzális szer rheuma, zsába, ischias, derékfájás, ficamok és zúzódások esetében. Ne használjon drogokat, mert kiteszi magát annak, hogy szervezete kárt szenved, — küzdjön a fájdalommal ellen külső kezeléssel, épp ott, ahol a fájdalmak mutatkoznak. Használja tehát Doktor Sloan Liniment készítményt, ha izom- vagy idegfájdalmak vannak; azonnal behatol és megszünteti a bajt.

MEGSZUNTETI A FÁJDALMAT
Gyógyszertárakban és drogériákban kapható

Kis üveg Lei 35 — Nagy üveg Lei 60

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS felel.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára **10 szög csupán** :: szó 2 lei. ::

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. Telefon: 151. Főkiadóhivatal: Bulevardul Regele Ferdinand 4.

ALKALMAZÁS
SZORGALMAS és erkölcsös mindenest keresek kétféle családdhoz: május 1-re, Cim a kiadóba.

Keresek jólfizető szakácsnőt. Cim: Penér kereszt vendéglő, Páncota. 1878

Dirigentiával bíró fiatal keresztény gyógyszerészt óhajtók alkalmazni, ajánlatokat igények megjelölésével kérek. Cim a kiadóhivatalban.

Papírszakmában jártas kiszolgáló munkatársat sándor könyvkereskedés.

ÜZLETEK
Bujacban jömenetelű péküzlet azonnal kiadó, lakással együtt. Cim a kiadóhivatalban.

LAKÁS
Csinosan butorozott különbejáratu uccai szoba május 15-re kiadó. Cim: Str. Mărăşeşti 27.

EGY vagy KÉT butorozatlan modern szoba, irodának is alkalmas, vízvezetékkel, a város legjobb helyén, kiadó. Cim a kiadóban.

Modern háromszobás, földszintes lakás május 1-re kiadó. Str. Popa Gheorghe 3. 1860

Főúti teregmentes uccai garzon lakás, mely áll 2 szoba, fürdőszobából, irodának, rendelőnek is megfelel, butorozva vagy esetleg butor nélküli is kiadó május 1-re. Bővebb felvilágosítás Bul. Reg. Ferd. 39., az emeleten nyelhető. 1878

VÉTEL ÉS ELADÁS
LISZK, kávéjának jószágáról és olcsóságáról Ön is meggyőződhet! P. Catedra-lei 1. 1265

Antik secreaires szobát, elköltözés miatt eladó. Str. M. Ne coara 12., II. 1879

Jégszekrény kétajtós, kcseset használt, eladó Gáspár, Bulv. Regele Ferdinand 50 1880

ALFA
a legfinomabb 1835
TEA-VAJ

Jókarban levő egyajtós kis jégszekrényt keresek azonnali megvételre, jó árat fizetek. Cimeket „Sürgős” jellegre a kiadóba kérek.

Egy wagon 1816
minisi fehér bor eladó
Szathmáry-pince 1933., 34., 35. évf. árat. Bővebbet: Tüdös Bélánál, Bulev. Reg. Ferd. 45. sz., I.

KOLONFÉLÉK
Társat keresek 200—250.000 lei tőkével, jól jövedelmező iparüzemhez. Cim a kiadóhivatalban.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, APRILIS 18.

Bucuresti. 6.45: Dal. Hírek. 7: Torna. 7.15: Lemezek. 7.40: Házkasszonyoknak. 13: Hírek. Lemezek. 13.25: Sport. 13.40: Lemezek. 14.15: Hírek. 14.50: Lemezek. 15: Hírek. 18: Katonazene. 19.15: Híres énekesek lemezei. 20.20: Vilnov és Hackmayer játéka két zongorán. 20.50: Jazz. 22.30: Hírek. 22.45: Hangverseny. 23.45: Hírek. 24: Hangverseny. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: A pampák utolsó indiánjai közt. (Felolvasás.) 11.45: Az egyetemi templomot ismereti Mesterházy Jenő. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. 13.05: Besz kárt zenekar. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Hanglemezek. 15.40: Hírek. 17.15: Harsányi Gizi mesél. 17.45: Pontos időjelzés. Hírek. 18: Közvetítés Salgótarjánból. 18.50: Rácz Zsiga és cigányzenekara. 19.30: Zakariás János előadása. 20: A rádió szalonzenekara. 20.50: Hangjáték előadás a stúdióban. 21.50: Hírek. 22.10: A Budapesti Hangverseny Zenekar műsora. Közben kb. 23: Időjárásjelentés. 23.30: Közvetítés a Spolarich Grillből. Kertész Miklós jazz zenekara Kazal László énekszámaival. 0.10: Cigányzenekar. 1.05: Hírek. — Budapest II. 19.35—19.55 Cigányzenekar. 20—20.25: Mezőgazdasági félóra. 20.30: Amíg egy riport eljut odáig. Ráthonyi János előadása. 21—22.30: A baseli Gesangsverein hangversenyének közvetítése az Opera házból. — Bécs. 7.25—9: Könnyülemez. 11.50: Parasztzene lemezek. 13: Könnyűz. 15: Kreisler heg. művész lemezei. 17.15: Mandolinzene. 20.10: Rokyta Erika áriaestje. 0.25: A „Top-hat” zenésfilmben bemutatójának közvetítése az Apollóból. 0.55—2: Tánclemezek. — Belgrád. 12: Lemezek. 13: Rádiózenekar. 14.15: Népdalok. 17.20: Népdalok. 19.30: Jelacsics Bojana zongorázik. 20.50: Lemezek. 23.20: Vendéglői zene. 24: Tánclemezek. — Deutschlandsend. 7: Könnyű zene. 17: Köln. 19: Csevegés Pucciniről lemezekkel. 20: Tar-

ka lemezek. 23.30: Krieger: Vidám tábori zene. 24: Táncczene. — Pozsony. 13.10: Lemezek. 13.35: Rádiózenekar. 18.40: Magyar műsor. 22: Móry-Szakmáry Magda francia, amerikai, spanyol, portugál, skót és szlovák dalokat énekel. 22.20: Könnyű művek.

VASÁRNAP, APRILIS 19.

Bucuresti. 11.15: A fiharmonikusok szimionikus hangversenye az Atheneumból. 12.10: Karének. 13.50: Dinicu-zenekar. 18: Baditza-zenekar. 19: Hírek. 19.20: Sibiceanu-táncczenekar. 22: Szimfonia. Csak Bucuresti: Händel: Sándor ünnep. 22.05: A két állomás együtt, karének. 24: Hírek. — Budapest I. 10.30: Hírek. 11—11.55: Református istentisztelet. 12—11.15: Róm. kath. istentisztelet. 1.30: Az Operaház tagjából alakult zenekar. 2.45: Rádiókrónika. 3: Hanglemezek. 4: Földművelésügyi rádióelőadásorozat. 4.50: Pertis Pali és cigányzenekara. 5.30: „Gazdálkodás a szellemi erővel”. 6: Jazz-zenekar. 7: Szép Ernő csevegése. 7.30: A rádió szalonzenekara. 8.30: Vigjáték-előadás a Stúdióban. 10: Hírek, sporteredmények. 10.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. 12: Magyar Imre és cigányzenekara muzsikál. Utána: Hírek. — Budapest II. 1.40—2.40: „Különféle táncok”. Hanglemezek. 4—4.45: Pertis Pali és cigányzenekara. 6.35—7: „A magyar ipar és a kereskedelem a XVIII. században. 8—8.30: „Mátyás, mint mecénás”. Balogh Jolán dr. előadása. 8.35—9: A rádió szalonzenekara. — Bécs. 9.30: Könnyű lemezek. 11.40: A bécsi helyőrség tavaszi diszszemléje. 13.50—15.20: Szórakoztató zene. 18.45: A rádiózenekar, a Lanner-négyes, Färber soprán, a Pirger—Schenkürz kettős hangversenye. 23.20: Osztrák lemezek. 24: Hírek. Utána: Táncczene. — Belgrád. 20: Lemezek. 23.20: Vendéglői zene. — Deutschlandsender. 18.30: Dalok. 19: Szórakoztató és táncczene. 23: Hírek. 23.30: Zankó Fuvola- és zongoraszonáta. Bach: Adagio és allegro. 24: Joost-táncczenekar. Leipzig. 20.30: A Jéna—Nürnberg labdarugómérkőzés. Utána: Nagy takarodó: fuvószenekar katonakarral. — Milano. 21.35: Zorzi: La vena d'oro. 3 felvonásos szimfonia. Utána hírek, majd táncczene. Közven 24: Beszélőújság.